

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 17-18 stycznia 2019
na kierunku *kulturoznawstwo* prowadzonym
na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego**

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu.....	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	15
Dobre praktyki	15
Zalecenia	16
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	16
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	16
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	25
Zalecenia	26
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Zalecenia	29
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia.....	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Zalecenia	32
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Zalecenia	34
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia.....	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	37
Zalecenia	37
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia.....	38

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	38
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	38
Zalecenia	40
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	40
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	44
Zalecenia	44
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	44
Załączniki:	45
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	45
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.....	46
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	47
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.....	64
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.....	64

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Małgorzata Leyko, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Violetta Wróblewska, prof. UMK – ekspert PKA
2. dr hab. Dorota Fox, prof. UŚ – ekspert PKA
3. dr hab. Maria Kardis – ekspert PKA ds. międzynarodowych
4. Filip Bielec – ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr inż. Maciej Markowski – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego

1.2. Informacja o procesie oceny

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi dokonywała oceny programowej na kierunku *kulturoznawstwo*, prowadzonym na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ocena kierunku została zainicjowana w związku z wpływem ważności poprzedniej pozytywnej oceny instytucjonalnej, wydanej przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Uchwała Nr 484/2012 z dnia 22 listopada 2012 r. Została ona również przewidziana i przeprowadzona zgodnie z przyjętym harmonogramem prac Polskiej Komisji Akredytacyjnej na rok akademicki 2018/2019.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię *Raportu samooceny* oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeglądu prac dyplomowych i egzaminacyjnych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, reprezentantami interesariuszy zewnętrznych, pracownikami i studentami ocenianego kierunku. Zespół Oceniający odbył również spotkanie z przedstawicielami Wydziałowego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, Komisji ds. Jakości Kształcenia przy Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacyjnych, samorządu studenckiego oraz kół naukowych. Dokonano również wizytacji infrastruktury dydaktycznej Wydziału i Uczelni.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Kulturoznawstwo
Poziom kształcenia	I stopnia
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk humanistycznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Nauki humanistyczne / kulturoznawstwo
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów, 180 ECTS
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> – porównawcze studia cywilizacji – buddologia
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	licencjat
	Studia stacjonarne
Liczba studentów kierunku	185
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	porównawcze studia cywilizacji - 2010 buddologia - 1999

Nazwa kierunku studiów	Kulturoznawstwo
Poziom kształcenia	II stopnia
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk humanistycznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Nauki humanistyczne / kulturoznawstwo
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	4 semestry, 120 ECTS
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> – porównawcze studia cywilizacji – studia nad buddyzmem współczesnym
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	magister
	Studia stacjonarne
Liczba studentów kierunku	56
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	porównawcze studia cywilizacji - 1374 studia nad buddyzmem współczesnym - 1161

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca / Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	Zadowalająca
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

W odpowiedzi na *Raport z wizytacji* Jednostka ustosunkowała się do wszystkich zaleceń sformułowanych przez ZO PKA, przedstawiła informacje wyjaśniające bądź uzupełniające i wskazała działania podjęte w celu realizacji zaleceń zespołu PKA. Na podstawie informacji i materiałów przesłanych przez Jednostkę Zespół PKA postanowił podnieść oceny w następujących kryteriach:

Kryterium 1: wyjaśniono szczegółowo relacje między zajęciami obowiązkowymi i zajęciami obowiązkowymi do wyboru, co uchyła obawę, że nie każdy student osiąga wszystkie efekty kierunkowe, gdyż wszystkie efekty realizowane są w ramach przedmiotów obowiązkowych, zaś w ramach przedmiotów obowiązkowych do wyboru są one uszczegóławiane i pogłębiane; skorygowano zapis dotyczący poziomu kształcenia językowego na drugim stopniu kształcenia; wraz z wprowadzeniem przez UJ systemu Aplikacja Sylabus skorygowano i uzupełniono informacje o przedmiotach, które są teraz publicznie dostępne.

Kryterium 2: Jednostka zapowiedziała podjęcie działań aktywizujących studentów w celu podejmowania przez większą liczbę osób praktyk zawodowych; na podstawie decyzji Rady Wydziału

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Filologicznego zweryfikowano zasady archiwizacji prac etapowych zgodnie z zasadami RODO; przekazano wyjaśnienia szczegółowe dotyczące egzaminu dyplomowego na obu poziomach kształcenia oraz specyfiki nauki języków orientalnych, które nie mieszczą się w powszechnie przyjmowanych skalach.

Kryterium 3: przedstawiono zakres systematycznych działań Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz zakres kompetencji poszczególnych gremiów odpowiedzialnych za monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na poziomie wydziału i Jednostki prowadzącej kierunek.

Kryterium 4: Jednostka poinformowała o osiągnięciach naukowych pracowników od czasu przygotowania *Raportu samooceny* – przyznanie 4 liczących się grantów badawczych, stypendium Fundacji Kościuszkowskiej, ukończone habilitacje i doktoraty, członkostwo w uczelnianych i pozauczelnianych gremiach związanych z organizacją dydaktyki i badań.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Wyróżniająca

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia sformułowana dla kierunku *kulturoznawstwo* prowadzonym przez Katedrę Porównawczych Studiów Cywilizacji (dalej KPSC) na Wydziale Filozoficznym UJ wpisuje się w misję i strategię Uniwersytetu Jagiellońskiego przyjętą Uchwałami Senatu nr 16/VI/2006 i nr 177/XII/2014. Zgodnie ze wskazanymi dokumentami do najważniejszych celów kształcenia w jednostce należy prowadzenie badań naukowych opartych na tolerancji, wolności, otwartości na nieznaną, wrażliwości humanistycznej i odpowiedzialności za działanie, przy jednoczesnym czerpaniu z bogactwa wielowiekowej tradycji, co ma się przekładać na wysokiej jakości nauczanie na różnych poziomach kształcenia, sprzyjając formowaniu twórczych postaw wobec świata, budowaniu trwałych relacji ze społeczeństwem oraz przygotowywaniu do funkcjonowania na rynku pracy. W związku z tym, w jednostce w zakresie dydaktyki realizowane są strategiczne cele nastawione na doskonalenie programów studiów kładących nacisk na interdyscyplinarność i zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, m.in. poprzez integrację działalności w dydaktyce i badaniach naukowych, najwyższą jakość badań naukowych oraz skuteczny wpływ na otoczenie społeczne, kulturowe i gospodarcze.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia brali udział pracownicy jednostki, a także interesariusze zewnątrzni (zapraszani w okresie poprzedzającym zmiany programowe w celu konsultacji). Przedstawiciele studentów bezpośrednio nie wpływali na projektowanie programu studiów, ale mają możliwość jego weryfikacji i oceny, wchodząc w skład ciał doradczych zajmujących się doskonaleniem koncepcji kształcenia, takich jak Rada Programowa, Komisja ds. Jakości Kształcenia, Zespół Doradczy ds. Dydaktyki. Pracodawcy również nie mają bezpośredniego wpływu na koncepcję studiów, ale pod wpływem ich opinii wyrażonych m.in. w ocenach praktyk położono większy nacisk na treści kształcenia powiązane z potrzebami rynku pracy, co znalazło odbicie w programie studiów (przedmioty rozwijające te kompetencje).

Realizowana na kierunku koncepcja zakłada – zgodnie z celami strategicznymi – kształcenie kulturoznawcze w powiązaniu z najnowszymi badaniami w tej dyscyplinie, co znajduje odbicie w zestawie oferowanych przedmiotów, choć w różnych proporcjach na obu specjalnościach – więcej zajęć ogólnokulturoznawczych oferuje się na spec. *porównawcze studia cywilizacyjne* (I i II stopień) niż na spec. *buddologia* (I stopień) i *studia nad buddyzmem współczesnym* (II stopień). W zestawie przedmiotów ogólnokulturoznawczych nie mieści się jedynie wprowadzony do programu obu specjalności przedmiot *Metody badań społecznych* (II rok I stopnia, 30h konwersatorium), przystający w zakresie treści programowych bardziej do nauk społecznych niż humanistycznych (choć przypisano przedmiotowi efekty z zakresu nauk humanistycznych), przy jednoczesnym braku na I stopniu przedmiotu *Metody badań kulturoznawczych*, który wprowadzony został dopiero na stopniu II.

W obu programach specjalnościowych na I i II stopniu kształcenia zaplanowano praktyki zawodowe, które stanowią istotne dopełnienie w zakresie rozwijania kompetencji kulturoznawczych w warunkach pracy, ale nie są one obowiązkowe dla wszystkich studentów.

Mankamentem programu studiów I stopnia, obu specjalności, jest zbyt duża swoboda w wyborze zajęć. Na specjalności *porównawcze studia cywilizacji* student musi wybrać zajęcia fakultatywne na poziomie 30 pkt. ECTS, jak też zobowiązany jest wybrać zajęcia obowiązkowe, tzw. przedmioty kanoniczne (w rzeczywistości języki obce) na poziomie 450h (30 pkt. ECTS). Na specjalności

buddologia student wybiera zajęcia fakultatywne na poziomie 35 pkt. ECTS, co jest zgodne z wytycznymi dla programów studiów, ale również musi wybrać zajęcia obowiązkowe, tzw. przedmioty kanoniczne (języki obce) na poziomie 450h (30 pkt. ECTS). Sama idea swobody konstruowania programu jest słuszna, jednak nie powinna dotyczyć zajęć obowiązkowych, gdyż one gwarantują realizację efektów kształcenia dla danego kierunku. W wypadku wyboru języka obcego na innym kierunku, a program dopuszcza taką możliwość, co potwierdzili pracownicy jednostki na spotkaniu z ZO PKA, nie daje to gwarancji realizacji efektów kształcenia zakładanych dla kierunku, gdyż nie określono w programie, że efekty kształcenia w wypadku wybranego języka obcego na innym kierunku powinny być zbieżne z tymi przypisanymi do kierunku *kulturoznawstwo*. Ponadto, biorąc pod uwagę fakt, że zajęcia z puli do wyboru odbędą się jedynie w sytuacji, gdy zgłosi się odpowiednia liczba chętnych, student nie może w pewny sposób zaplanować swej ścieżki studiów, co generuje zbyt dużą nieprzewidywalność toku studiowania. Tym samym zasada wyboru przedmiotów w tym wypadku nie zostaje w pełni zrealizowana. Jednostka powinna dostosować ofertę przedmiotów do liczby studentów, aby zasada wyboru była w pełni respektowana.

Na II stopniu kształcenia (*kulturoznawstwo, spec. porównawcze studia cywilizacji* oraz *spec. studia nad buddyzmem współczesnym*) istnieje blok przedmiotów kierunkowych, takich jak *Współczesne wyzwania kulturoznawstwa: problemy i metody* (60h wykład i ćwiczenia) oraz *Techniki badań kulturoznawczych* (60h warsztaty) i *Kultura w praktyce – projekty* (36h warsztaty), który poszerza treści ze studiów I stopnia i kładzie nacisk na rozwijanie kompetencji badawczych. Na specjalności *studia nad buddyzmem* dodatkowo wprowadzono *Warsztat pisania pracy naukowej* (30h), którego nie zaplanowano na *spec. porównawcze studia cywilizacji*. Warto byłoby w związku z tym zrównać programy w zakresie podstawowych treści kulturoznawczych, a różnicować je jedynie na poziomie specjalizacyjnym, aby zachować tożsamość kierunku. Na II stopniu studiów wpisane w obu programach specjalnościowych praktyki zawodowe, które mogłyby przyczynić się do rozwijania kompetencji kulturoznawczych w warunkach pracy, zostały sprowadzone – podobnie jak na I stopniu – do rangi zajęć fakultatywnych. Mankamentem programu studiów II stopnia obu specjalności, podobnie jak na studiach I stopnia, jest również zbyt duża swoboda w wyborze zajęć. Na specjalności *porównawcze studia cywilizacji* student wybiera zajęcia fakultatywne (na poziomie 17 pkt. ECTS), co jest zgodne z wytycznymi dla programów studiów, ale też wybiera zajęcia obowiązkowe, tzw. przedmioty kanoniczne (seminaria tematyczne), na poziomie 270h (22 pkt. ECTS). Z kolei na specjalności *studia nad buddyzmem współczesnym* student wybiera zajęcia fakultatywne (na poziomie 23 pkt. ECTS), jak również wybiera zajęcia obowiązkowe, tzw. przedmioty kanoniczne (tzw. kanon drugiego stopnia i seminaaria tematyczne) na poziomie 150h (14 pkt. ECTS). Sama idea swobody konstruowania programu jest słuszna, tyle że – podobnie jak na I stopniu studiów – nie powinna dotyczyć zajęć obowiązkowych. Biorąc pod uwagę fakt, że zajęcia odbywają się jedynie przy odpowiedniej liczbie chętnych osób, analogicznie jak na I stopniu – student nie może zaplanować swej ścieżki studiów w sposób pewny, gdyż nie wiadomo na początku semestru, które zajęcia spotkają się z zainteresowaniem większości studentów i które będą realizowane. Taka sytuacja generuje zbyt dużą nieprzewidywalność procesu studiowania. Jednostka powinna zagwarantować rzeczywisty wybór przedmiotów. Programy studiów na ocenianym kierunku uwzględniają moduły zajęć podlegające wyborowi przez studenta w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Wątpliwości budzi traktowanie jako przedmiotów do wyboru – oprócz zajęć fakultatywnych – także zajęć z tzw. kanonu, czyli obowiązkowych. Łącznie punktacja przypisana tak rozumianym przedmiotom do wyboru wraz z seminarium daje ponad 30% punktów ECTS, odpowiednio – 60

pkt. na spec. *porównawcze studia cywilizacji*; 65 pkt. na spec. *buddologia*; na II stopniu – na spec. *porównawcze studia cywilizacji* to 39 pkt., a na spec. *studia nad buddyzmem współczesnym* – 37 pkt. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię o możliwości wyboru przedmiotów fakultatywnych oraz obowiązkowych do wyboru. Pozytywnie ocenili również zaangażowanie nauczycieli w pracę indywidualną ze studentem, m.in. w ramach konsultacji, w trakcie których otrzymują informacje na temat lektur, pomoc przy pisaniu prac zaliczeniowych czy dyplomowych, pomoc przy wyborze specjalizacji. Zachęcają również do pracy własnej oraz w kołach naukowych, co sprzyja rozwijaniu u studentów poczucia samodzielności i autonomiczności. ZO zgadza się z tymi opiniami w części dotyczącej zajęć fakultatywnych, natomiast wyraża wątpliwości do zasady wyboru zajęć obowiązkowych, gdyż ich oferta jest tak różnorodna, że może prowadzić do realizacji zbyt różnorodnych treści i przypisanych im efektów kształcenia.

Przy opracowywaniu koncepcji kierunku brano pod uwagę głównie doświadczenia międzynarodowe, ale propozycja jednostki jest unikatowa na skalę ogólnopolską i europejską. Dzięki współpracy z licznymi zagranicznymi ośrodkami (wspólne projekty naukowe, konferencje, wykłady gościnne) rozbudowano program o treści dotyczące najnowszej wiedzy z zakresu kultury krajów orientalnych, np. współpraca z Kobe University (profesorowie wizytujący) wpłynęła na wzbogacenie problematyki zajęć z zakresu Japonii. Ponadto program studiów przewiduje prowadzenie kilku przedmiotów w językach obcych – w języku angielskim oraz w językach orientalnych, w zależności od wybranej specjalności (pomijając obowiązkowe lektoraty na I i II stopniu).

Kulturoznawstwo na UJ na Wydziale Filozoficznym w nieznacznym stopniu przypomina inne tego typu kierunki w Polsce. Co prawda, analogicznie jak pozostałe jednostki w kraju uczące *kulturoznawstwa*, Katedra kształci studentów w zakresie ogólnej teorii i historii kultury, ale zdecydowanie większy nacisk kładzie nie na treści ogólnokulturoznawcze, lecz na konteksty filozoficzne i religijne, zaś szczegółową wiedzę na temat zjawisk kultury, jak literatura, sztuka, teatr czy komunikacja kulturowa, profiluje pod kątem oferowanych specjalności, tj. *porównawczych studiów cywilizacji* oraz *buddologii* na I stopniu studiów oraz *porównawczych studiów cywilizacji* i *studiów nad buddyzmem współczesnym* na II stopniu. Dzięki szerokiej ofercie programowej student zdobywa umiejętności analizy i interpretacji różnych zjawisk kulturowych z uwzględnieniem kontekstów historycznych i społecznych, zdobywa wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania sektora kultury oraz form aktywizacji kulturowej, zyskując przy tym świadomość dotyczącą pielęgnacji wartości różnych kultur narodowych, które poznaje w perspektywie porównawczej. Studenci II stopnia zdobywają dodatkową wiedzę specjalizacyjną z wybranego zakresu, przygotowującą do podjęcia pracy, czemu służą cykliczne zajęcia o charakterze projektowym.

1.2.

Problematyka i kierunki badań prowadzonych w Katedrze są zgodne z zakresem dyscypliny naukowej, z której wywodzi się kierunek i do której odnoszą się efekty kształcenia, tzn. sytuują się w obszarze nauk humanistycznych, w dziedzinie nauk humanistycznych i dyscyplinie kulturoznawstwo. Badania prowadzone w jednostce są różnorodne, wielokierunkowe i obejmują, oprócz zjawisk ogólnokulturoznawczych, m.in. kultury i religie Europy, kultury śródziemnomorskie i Afryki Północno-Wschodniej, Bliskiego Wschodu, Azji Centralnej, Azji Wschodniej, Azji Południowej, badań porównawczych oraz buddologicznych (studiów nad buddyzmem). Prowadzone badania mają charakter komparatystyczny oraz międzykulturowy i dotyczą zjawisk charakterystycznych dla cywilizacji starożytnych i zjawisk kultury współczesnej,

zwłaszcza tożsamości kulturowej, wspólnoty symbolicznej i życia codziennego. Wśród szczegółowych zagadnień znajdują się m.in. symbolika religijna, formy komunikacji w kulturze współczesnej, kultury obszaru chińskojęzycznego, współczesna kultura koreańska, socjolingwistyka świata arabskiego, klasyczny świat muzułmański, przemiany seksualności we współczesnym świecie, tożsamości transkulturowe, filozofia indyjska, sztuki, języki i literatury subkontynentu indyjskiego. Przedstawiona Zespołowi Oceniającemu dokumentacja (spisy i przykłady publikacji pracowników, realizowane w jednostce projekty badawcze, lista udziału pracowników w konferencjach i pracach w zespołach badawczych – polskich i zagranicznych) oraz analiza programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, potwierdzają zgodność prowadzonej dydaktyki z profilem badawczym pracowników, np. w procesie dydaktycznym na I i na II stopniu wykorzystuje się efekty badań prowadzonych w zakresie antropologii kultury, uwarunkowań zjawisk kulturowych oraz kultur orientalnych w kontekście innych kultur. Wykorzystywane są one w ramach przedmiotów *Kulturoznawstwo – teoria i praktyka* czy *Elementy antropologii społeczno-kulturowej*, zaś badania lingwistyczno-kulturowe znajdują odbicie we *Wprowadzeniu do językoznawstwa dla kulturoznawców* (na spec. *porównawcze studia cywilizacji*) oraz *Język tybetański* (na spec. *buddologia*). Na II stopniu studiów powiązanie badań prowadzonych w jednostce i programu studiów widoczne jest m.in. w obszarze poszczególnych specjalności, np. w obrębie spec. *studia nad buddyzmem współczesnym* zakłada się m.in., że student „zna i rozumie na poziomie rozszerzonym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury z uwzględnieniem różnych poziomów ich zintegrowania i współzależności właściwych dla wybranych tradycji oraz sposoby ich wykorzystania” (K2A_W06) i „zna, rozumie, potrafi identyfikować oraz badać przejawy i znaczenie dziedzictwa kulturowego i tożsamości kulturowej” (K2A_W09). Działalność badawcza pracowników w zakresie metodologii badań kulturoznawczych umożliwia realizację kierunkowych efektów na I stopniu studiów, np. wskazany powyżej efekt K_W01, a na II stopniu – efekt K2A_W01, np. student „ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię w zakresie kulturoznawstwa, zna podstawowe teorie, paradygmaty oraz metodologie badań kulturoznawczych” (przyporządkowano efektom obszarowym, np. H2A_W01). Różnorodne badania naukowe pracowników prowadzone w ramach *kulturoznawstwa* wpływają na koncepcję kształcenia, efekty kształcenia i doskonalenie programu studiów, a jednocześnie są wykorzystywane w praktyce dydaktycznej. Przekładają się przede wszystkim na treści programowe zajęć seminaryjnych, konwersatoriów i wykładów, czego dowodzi ich tematyka powiązana z badaniami, zwłaszcza zajęć fakultatywnych (np. *Mowa ciała, Boginie w mitologiach świata*) i tzw. obowiązkowych zajęć do wyboru – na I stopniu języki obce, a na II – tzw. seminaria tematyczne (np. *Oblicza śmierci w różnych kręgach kulturowych, Buddyzm w medium filmu*).

1.3.

Efekty kształcenia dla kierunku *kulturoznawstwo*, studia I i II stopnia, stacjonarne, zostały przyjęte Uchwałą Senatu UJ nr 34/III/2012. Efekty te przyporządkowują kierunek do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych oraz wskazują na kulturoznawstwo jako dyscyplinę naukową, z której kierunek się wywodzi. Efekty sformułowano w sposób czytelny i prawidłowo przyporządkowano poszczególnym modułom zajęć. Liczba efektów na kierunku *kulturoznawstwo* jest zrównoważona, co zapewnia możliwość ich realizacji. Na I stopniu studiów zakłada się 12 efektów w zakresie wiedzy, 9 w zakresie umiejętności, a 6 w zakresie kompetencji społecznych, zaś na II stopniu studiów odpowiednio – 10, 11 i 6. Efekty kierunkowe są spójne z obszarowymi dzięki ich uszczegółowieniu w odniesieniu do dyscypliny naukowej *kulturoznawstwo*. Obowiązujące efekty kształcenia realizują wszystkie efekty z obszaru nauk humanistycznych

odpowiednio dla I i II stopnia studiów stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim. Na studiach I stopnia *kulturoznawstwa*, zgodnie z opisem efektów kształcenia przewidzianych dla kierunku, dla obu specjalności, zakłada się uzyskanie wiedzy, kompetencji i umiejętności niezbędnych w pracy kulturoznawcy, m.in. student „ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię i pojęcia w zakresie kulturoznawstwa, zna podstawowe teorie w ich historycznym rozwoju oraz metodologię badań” (K_W01), „ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu kulturoznawstwa w systemie nauk oraz jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej” (K_W02) czy „ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie teorii i metodologii nauk o kulturze” (KW_04).

Opisy efektów kierunkowych, pozostające w zgodzie z wyżej wskazaną dyscypliną, zostały prawidłowo powiązane z koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku, zapewniając uzyskanie przez studenta wiedzy i umiejętności z zakresu kulturoznawstwa oraz przygotowanie do prowadzenia badań na dalszym etapie kształcenia akademickiego.

Na I stopniu studiów zakładane efekty kształcenia umożliwiają, oprócz zdobycia wiedzy ogólnej, także uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji przydatnych na rynku pracy, np. w zakresie kompetencji miękkich, specjalistycznej wiedzy z zakresu kultur orientalnych, czemu sprzyjają takie efekty kształcenia jak na I stopniu studiów K1A_K03 – student „potrafi odpowiedzialnie rozpoznawać, wartościować i podejmować role społeczne na różnych polach aktywności osobistej i zawodowej”, a na II stopniu K2A_K04 „potrafi odpowiedzialnie rozpoznawać, wartościować i podejmować role społeczne na różnych polach aktywności osobistej i zawodowej, kierując się zasadami etyki zawodowej. Praktyki przypisano efekty kształcenia wspólne wszystkim poziomom i specjalnościom: K2A_W06 („zna i rozumie na poziomie rozszerzonym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury z uwzględnieniem różnych poziomów ich zintegrowania i współzależności, właściwych dla wybranych tradycji oraz sposoby ich wykorzystania”), K2A_W10 („ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego historycznej zmienności”), K2A_U11 („ma umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”), K2A_K02 („potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role oraz potrafi samodzielnie organizować i realizować wyznaczone zadania”), K2A_K04 („potrafi odpowiedzialnie rozpoznawać, wartościować i podejmować role społeczne na różnych polach aktywności osobistej i zawodowej, kierując się zasadami etyki zawodowej”), K2A_K03 („potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny tworząc swoją ścieżkę kariery”). Zakładane dla praktyk efekty kształcenia są spójne z efektami kierunkowymi, ale tylko II stopnia, gdyż do tego poziomu nauczania odnoszą się tak sformułowane i oznaczone efekty. Tym samym dla I stopnia efekty kształcenia zostały określone nieprawidłowo, bowiem nie zakłada się progresu w realizacji efektów kształcenia w trakcie praktyk zawodowych i studenci, którzy kontynuują studia, dwa razy uzyskują te same efekty kształcenia i są dwa razy za nie oceniani.

Na studiach I stopnia student doskonali również umiejętności językowe, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego (K1A_U09). Na II stopniu kształcenie językowe opisuje odpowiednio efekt: K2A_U11, według którego student „ma umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Tym samym w efektach kierunku dla II stopnia nie zakłada się zwiększenia poziomu językowego studentów (obowiązuje poziom B2 zamiast B2+), choć inny efekt – K2A_U10 „posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych oraz wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym”, wskazywałaby na konieczność wzrostu poziomu językowego studenta, aby zapewnić jego realizację. W raporcie

samooceny jednostki w profilu absolwenta II stopnia studiów mowa o znajomości języka obcego na poziomie B2, gdy w programie studiów mowa o minimalnym poziomie B2+.

W opisie efektów sformułowanych dla II stopnia studiów przyjęto zasadę, że pogłębiają one efekty przewidziane dla kulturoznawstwa na I stopniu studiów i tak jest w rzeczywistości, zarówno w odniesieniu do efektów z zakresu wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Podczas gdy na I stopniu kształcenia zakłada się w zakresie wiedzy, że student „ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię i pojęcia w zakresie kulturoznawstwa, zna podstawowe teorie w ich historycznym rozwoju oraz metodologię badań” (K1A_W01), to na stopniu II kształcenia jest mowa o tym, że student „ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię w zakresie kulturoznawstwa, zna podstawowe teorie, paradygmaty oraz metodologię badań kulturoznawczych” (K2A_W01). Na I stopniu w zakresie umiejętności zakłada się, że student „potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację zgodnie z dyrektywami teoretyczno-metodologicznymi perspektyw badawczych właściwych kulturoznawstwu” (K_U06), zaś na II stopniu odpowiedni efekt zakłada, że student „potrafi posługiwać się współczesnymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla kulturoznawstwa do przeprowadzenia autorskich analiz zjawisk kulturowych i syntetycznych podsumowań” (K2A_U06). Z kolei w zakresie kompetencji społecznych na I stopniu mowa o tym, że student „uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych jego form” (K_K05), a na II stopniu – student „uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych jego form, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, politycznymi, społecznymi i artystycznymi” (K2A_K06). Tym samym realizowane efekty, poza tymi związanymi z realizacją praktyk zawodowych, jak też ze wzrostem kompetencji językowych, zakładają stały rozwój studenta i stopniowy przyrost jego wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Podstawą oceny spójności kierunkowych efektów kształcenia z efektami określonymi dla poszczególnych modułów zajęć są sylabusy przedmiotów. W sylabusach poszczególnych przedmiotów dostarczonych ZO PKA w formie elektronicznej efekty kształcenia zostały zapisane z wykorzystaniem oznaczeń przyjętych dla efektów kierunkowych i w formie opisowej, zaś w USOS-ie – głównie w formie opisowej, bez oznaczeń symbolicznych, chociaż czasami występuje jedno i drugie. Opisy rozwijające efekty kierunkowe charakteryzują się różnym stopniem ogólności, od kilku do kilkunastu zdań i zwykle są uszczegółowieniem kierunkowych efektów kształcenia, co należy uznać za poprawną praktykę (np. na I stopniu, spec. *porównawcze studia cywilizacji – Dawne kultury Europy* efekt K_W09 opisano „student powinien umieć wskazać tereny związane z rozwojem poszczególnych kultur oraz podać ramy czasowe związane z zajmowaniem przez nie tych terenów”; na spec. *buddologia – Buddyjskie praktyki medytacyjne* ten sam efekt objaśniono: „student jest świadom historycznych przemian, jakie doprowadziły do wykształcenia się różnorodnych kulturowych manifestacji myśli dotyczącej buddyjskiej medytacji”, zaś na II stopniu, spec. *porównawcze studia cywilizacji* i spec. *studia nad buddyzmem współczesnym* – efekt K2A_W01 realizowany w ramach przedmiotu *Antropologia komunikacji* rozwinęto: „Student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię z zakresu antropologii komunikacji a także zna podstawowe teorie, paradygmaty oraz metodologię badań wykorzystywane na jej gruncie”). Niektóre sylabusy dostępne w USOS-ie nie przystają do tych przekazanych przez jednostkę ZO PKA, np. na I stopniu spec. *buddologia* sylabus przedmiotu *Tradycyjna kultura tybetańska*. Zawiera on odniesienia do dwóch dziedzin – humanistyki i nauk społecznych – student m.in. „ma wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metody badawcze z zakresu nauk humanistycznych i społecznych”, ponadto pojawiają się odniesienia do efektów kierunkowych, których nie wykazano w tzw. macierzy *kulturoznawstwa* „(BD1A_W01,

BD1A_W03, BD1A_W04; BD1A_W06)”. Sylabus w wersji przedstawionej ZO PKA przez jednostkę nie zawiera sformułowań odnoszących się do nauk społecznych, a efekty przyporządkowano i określono zgodnie z macierzą *kulturoznawstwa*. Tego typu niezgodność rodzi wątpliwości co do rzeczywistej realizacji efektów kształcenia zakładanych dla *kulturoznawstwa*. Sylabusy w większości wypadków nie zawierają odniesień do efektów obszarowych, ale przedstawione zespołowi oceniającemu tzw. macierze – osobne dla I i II stopnia studiów stacjonarnych – pozwalają na potwierdzenie spójności szczegółowych efektów kształcenia dla modułów z efektami kierunkowymi.

W programie studiów uwzględniono również efekty kształcenia umożliwiające studentom na I stopniu studiów uzyskanie podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej (np. K_W01 „ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię i pojęcia w zakresie kulturoznawstwa, zna podstawowe teorie w ich historycznym rozwoju oraz metodologię badań”, K_U02 „posiada podstawowe umiejętności badawcze obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązanie problemów w zakresie kulturoznawstwa”), na II stopniu ich pogłębienie i sprawdzenie kompetencji w praktyce (K2A_W01 „ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię w zakresie kulturoznawstwa, zna podstawowe teorie, paradygmaty oraz metodologie badań kulturoznawczych”, K2A_U02 „posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kulturoznawstwa”). Szeroki zakres efektów kierunkowych, które uwzględniają pogłębioną wiedzę, umiejętności badawcze oraz kompetencje niezbędne w pracy badawczej, należy uznać za właściwe rozwiązanie. Tym samym należy stwierdzić, że kluczowe efekty kształcenia na studiach II stopnia, znajdujące odbicie w poszczególnych efektach przedmiotów, zostały nakierowane na osiągnięcie przez studentów umiejętności badawczych, a studia I i II stopnia w znacznej mierze zapewniają studentom równowagę efektów kształcenia. Świadectwem realizacji tych efektów są prace dyplomowe na I stopniu studiów oraz magisterskie na II stopniu studiów. Zgodna z koncepcją i przyjętymi efektami kształcenia dla *kulturoznawstwa* na profilu ogólnoakademickim jest przyjęta pisemna forma prac dyplomowych – w formie artykułu naukowego na I stopniu studiów, pracy magisterskiej na II stopniu, ich tematyka i metodologia, uwzględniająca charakter prowadzonych w jednostce badań.

Z kolei realizacja efektu K_W10 (efekt obszarowy H1A_W09) – student „ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego historycznej zmienności”, przypisana jestw przedmiotom *Wprowadzenie do językoznawstwa dla kulturoznawców* (na spec. *porównawcze studia cywilizacji*) oraz *Język tybetański* (na spec. *buddologia*).

Studenci mają dostęp do opisu zakładanych efektów kształcenia w sylabusach przedmiotów w systemie USOS, a na początku semestru są informowani przez nauczycieli akademickich o efektach przedmiotowych na zajęciach. Zdaniem studentów uczestniczących w spotkaniu z ZO PKA i w opinii samego Zespołu Oceniającego, efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały, uwzględniają specyfikę kierunku i pozwalają na dobór właściwych metod weryfikujących stopień ich osiągnięcia. Efekty kształcenia oddają ogólnoakademicki charakter studiów. Według ZO PKA opis efektów dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z dyscypliną, poza praktykami na I stopniu i językiem obcym na II stopniu, został w znacznej części sformułowany prawidłowo i tym samym umożliwia właściwą ich weryfikację.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka sformułowała wyrazistą koncepcję kształcenia dla kierunku *kulturoznawstwo*, zgodną z misją i strategią Uczelni oraz Wydziału. Plany rozwojowe biorą pod uwagę najnowsze tendencje zachodzące w kulturoznawstwie i wychodzą naprzeciw oczekiwaniom studentów, którzy mają wpływ na zmiany programowe.

Problematyka i kierunki badań realizowanych w instytucie są zgodne z zakresem dyscypliny naukowej kulturoznawstwo, z której wywodzi się kierunek i do której odnoszą się efekty kształcenia, z uwzględnieniem także zajęć specjalizacyjnych. Prowadzone przez pracowników badania przekładają się na treści programowe zajęć, zwłaszcza na tematykę seminariów, konwersatoriów i wykładów. Kierunek został właściwie przyporządkowany do dziedziny i obszaru nauk humanistycznych, efekty kształcenia są spójne z efektami obszarowymi, a macierze wskazują na ich realizację w procesie dydaktycznym.

Nieprawidłowo zostały wyodrębnione bloki zajęć do wyboru, do których – na I i II stopniu – włączono przedmioty obowiązkowe do wyboru. Narusza to zasadę realizacji wspólnych efektów kierunkowych przez wszystkich studentów – np. różna realizacja efektów odnoszących się do dyscypliny kulturoznawstwo, do której kierunek został przypisany.

Niewłaściwe efekty przyporządkowano praktykom zawodowym, które są zaplanowane dla I i II stopnia, natomiast efekty kształcenia dla praktyk – wspólne dla obu stopni – odnoszą się tylko do efektów II stopnia. Na II stopniu nie uwzględniono również wśród efektów pogłębienia kompetencji językowych studentów (na I i II stopniu studiów ustalono poziom językowy na B2).

Efekty kształcenia pozostają w zgodzie z dyscypliną, która stanowi podstawę kierunku, i zostały powiązane z realizowaną na nim koncepcją kształcenia. Dzięki temu student na ocenianym kierunku może uzyskać poziom zakładanej wiedzy i umiejętności z zakresu kulturoznawstwa oraz przygotować się do prowadzenia badań naukowych na dalszym etapie kształcenia akademickiego (godna podkreślenia jest wielość efektów kształcenia powiązanych z kształtowaniem postaw badawczych). Nie przypisano jedynie w programie 5 pkt. ECTS z zakresu nauk społecznych, co obowiązuje programy odnoszące się do nauk humanistycznych.

Zalecenia

1. Wprowadzenie obowiązkowych praktyk zawodowych, ujednoliconych pod względem liczby punktów ETCS, a zróżnicowanych co do efektów kształcenia na I i II stopniu, jeśli praktyki mają być zachowane na obu stopniach kształcenia, bądź rezygnacja z nich. Należy sformułować odrębne efekty kształcenia dla praktyk na studiach I i II stopnia.
2. Usztywnienie programu w zakresie przedmiotów obowiązkowych – zastąpienie tzw. przedmiotów obowiązkowych do wyboru zajęciami obowiązkowymi.
3. Zrównać program w zakresie podstawowych treści kulturoznawczych, a różnicować go jedynie na poziomie specjalizacyjnym.
4. Założenie w efektach kształcenia wzrostu poziomu językowego studentów na II stopniu studiów bądź poprawienie dokumentacji, jeśli jest to efekt błędnego zapisu.
5. Należałoby na I i II stopniu studiów wyodrębnić stały blok przedmiotów obowiązkowych, a poszerzyć pulę przedmiotów fakultatywnych, która zapewni studentowi uzyskanie co najmniej 30% pkt. ECTS, czyli odpowiednio 54 pkt. ECTS na I stopniu (obecnie na spec. *porównawcze studia cywilizacji* fakultety to 30 pkt., a kolejne 30 pkt. to przedmioty obowiązkowe do wyboru; na spec. *buddologia* – 35 pkt. to fakultety, a kolejne 30 pkt. to przedmioty obowiązkowe do wyboru) i 36 pkt. ECTS na II stopniu (obecnie na spec. *porównawcze studia cywilizacji* fakultety to 17 pkt., a kolejne 22 pkt. to przedmioty

obowiązkowe do wyboru; na spec. *studia nad buddyzmem współczesnym* – 23 pkt. to fakultety, a 14 pkt. ECTS to przedmioty obowiązkowe do wyboru).

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów – dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Przewidziany dla kierunku *kulturoznawstwo* program oraz plan studiów umożliwiają realizację programowych treści na obu stopniach i są dostosowane do efektów założonych dla *kulturoznawstwa* dla studiów stacjonarnych (jednostka nie prowadzi studiów niestacjonarnych w zakresie *kulturoznawstwa*). Studia licencjackie trwają 6 semestrów i obejmują przedmioty kierunkowe zdefiniowane dla dwóch specjalności (jedna obowiązkowo do wyboru) – *porównawcze studia cywilizacji* i *buddologia*, zaś studia magisterskie trwają 4 semestry i obejmują przedmioty kierunkowe zdefiniowane dla 2 specjalności (jedna do wyboru) – *porównawcze studia cywilizacji* i *studia nad buddyzmem współczesnym*. Na I stopniu student uzyskuje w sumie 180 ECTS, a na II stopniu 120 ECTS.

W czasie trwania studiów stacjonarnych na I i II stopniu *kulturoznawstwa* realizacja treści programowych została rozłożona równomiernie, ale nie wszystkie moduły zajęć wyodrębniono we właściwy sposób. Programy na obu specjalnościach – na I i II stopniu, o czym była mowa, różnicują się w zakresie treści ogólnokulturoznawczych, m.in. nierównomierną liczbą przedmiotów i tym samym liczbą godzin odnoszących się do problematyki z zakresu teorii i metodologii badań kulturoznawczych. Na I stopniu studiów, na specjalności *porównawcze studia cywilizacji*, treści ogólnokulturoznawcze realizowane są w trakcie zajęć: *Kulturoznawstwo – teoria i praktyka* (60h wykład i ćwiczenia, 5 pkt. ECTS), *Elementy antropologii społeczno-kulturowej* (60h wykład i ćwiczenia, 5 pkt. ECTS), *Kultura popularna – perspektywy badawcze* (konwersatorium 30h, 3 pkt. ECTS), *Materia kultury – badanie przedmiotów w perspektywie kulturoznawczej* (60h wykład i ćwiczenia, 5 pkt. ECTS) i *Antropologia kultur literackich: Azja Płd. (Wprowadzenie)*; (30h wykład, 3 pkt. ECTS), razem 240h, a na spec. *buddologia* w ramach zaledwie dwóch z tych przedmiotów – *Kulturoznawstwo – teoria i praktyka* (60h wykład i ćwiczenia, 5 pkt. ECTS) i *Elementy antropologii społeczno-kulturowej* (60h wykład i ćwiczenia, 5 pkt. ECTS), łącznie 120h. Na II stopniu na obu specjalnościach wspomniane treści realizowane są w wymiarze 120h, w obrębie przedmiotów *Współczesne wyzwania kulturoznawstwa: problemy i metody* (60h wykład i ćwiczenia, 5 pkt. ECTS) oraz *Techniki badań kulturoznawczych* (60h warsztaty, 4 pkt. ECTS) i *Kultura w praktyce – projekty* (36h warsztaty, 6 pkt. ECTS), ale na specjalności *studia nad buddyzmem współczesnym* dodatkowo w wymiarze 30h wprowadzono *Warsztat pisanie pracy naukowej* (2 pkt. ECTS). Tym samym studium ten sam kierunek, ale różne specjalności, nie mają dostępu do takiej samej liczby godzin zajęć i takich samych treści. Zastrzeżeń nie budzi natomiast kolejność przedmiotów w planach studiów. Jest ona w pełni uzasadniona merytorycznie, także w wypadku przedmiotów wchodzących w zakres wszystkich specjalności. Pozytywnie na temat modułów i ich wyodrębnienia wypowiedzieli się studenci kierunku w czasie spotkania z ZO PKA, a ZO się z tym w zasadniczej części zgadza.

Liczba i rodzaj efektów przypisanych do poszczególnych przedmiotów, jak też wynikający z nich nakład własnej pracy studenta oraz pracy w kontakcie z nauczycielem w większości przypadków nie budzą wątpliwości co do możliwości ich realizacji, bowiem zazwyczaj kształtuje się na poziomie 7-9 efektów do jednego przedmiotu, co należy uznać za prawidłową praktykę, np. na I stopniu, spec. *porównawcze studia cywilizacji*, przedmiot *Dawne kultury Europy* zakłada w ramach 60h zajęć (wykład i ćwiczenia, 5 pkt. ECTS) realizację 9 trafnie dobranych efektów kształcenia – 4 z zakresu wiedzy, 2 umiejętności, zaś 3 z zakresu kompetencji społecznych; na spec. *buddologia* w ramach przedmiotu *Buddyzm – wprowadzenie do pojęć, idei i kierunków* (30h konwersatorium, 2 pkt. ECTS) – zakłada się 4 efekty w zakresie wiedzy, 3 umiejętności i 2 – kompetencji społecznych (łącznie 9). Na II stopniu – spec. *studia nad buddyżmem współczesnym – Buddyzm polityczny we współczesnym świecie* (30h wykładu, 3 pkt. ECTS) – 9 efektów, po 3 w każdej kategorii. Wyjątkiem są przedmioty, którym przypisano więcej efektów kształcenia, np. na II stopniu spec. *porównawcze studia cywilizacji – Literatura – perspektywa porównawcza (żydowska, japońska, Indii)* (90h konwersatorium, 6 pkt. ECTS) – 4 efekty z zakresu wiedzy, 3 umiejętności i 3 kompetencje, łącznie 10, ale i w tym wypadku ich dobór nie budzi zastrzeżeń, w przeciwieństwie np. do przedmiotu na I roku I stopnia, dla obu specjalności – *Wprowadzenie do porównawczych studiów cywilizacji i buddologii* (30h konwersatorium, I rok I stopnia, obie specjalności, 1 pkt. ECTS), który zakłada realizację ponad 15 efektów kształcenia. W tym wypadku osiągnięcie tak licznych efektów kształcenia przy nikłym nakładzie pracy własnej studenta oraz przy bezpośrednim udziale wykładowcy (łącznie ok. 25-30h odpowiadających 1 pkt.) nie wydaje się możliwe do realizacji. Efekty powiązane są również z prowadzonymi w jednostce badaniami, np. z zakresu religioznawstwa i buddyżmu – w obrębie spec. *studia nad buddyżmem współczesnym* zakłada się, że student „zna i rozumie na poziomie rozszerzonym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury z uwzględnieniem różnych poziomów ich zintegrowania i współzależności właściwych dla wybranych tradycji oraz sposoby ich wykorzystania” (K2A_W06) i „zna, rozumie, potrafi identyfikować oraz badać przejawy i znaczenie dziedzictwa kulturowego i tożsamości kulturowej” (K2A_W09). Efekty te realizowane są w trakcie takich przedmiotów, jak *Religia w procesie przemian tożsamości mieszkańców Azji Płd. i Płd. Wschodniej*. Z kolei efekty powiązane z badaniami nad kulturami starożytnymi i zagadnieniami tożsamości kulturowej realizowane są na spec. *porównawcze studia cywilizacji* te same efekty realizowane w ramach przedmiotów *Kultura, tożsamość, etniczność* oraz *Cywilizacje starożytne*.

Przyjęty dla kierunku system ECTS zakłada, że liczba punktów przypisywana poszczególnym zajęciom wynosi od 1 do 5 ECTS za przedmioty ogólne i specjalizacyjne. Zastanawia jednak niska punktacja za seminarium dyplomowe i magisterskie – 5 pkt. na I i na II stopniu (w dokumentacji dostarczonej ZO PKA widnieje 6 pkt. ECTS na II stopniu, spec. *studia nad buddyżmem współczesnym*, w systemie USOS – 5). Na obu stopniach występuje również nierównomierny podział punktów – 0 pkt. w sem. I, a 5 pkt. w sem. II, co zakłada, że student w I semestrze nie osiąga żadnych efektów kształcenia, choć z sylabusu wynika, że w sem. I prezentowana jest robocza wersja artykułu (na poziomie 30%). Zwraca również uwagę wysoka punktacja od 6 do 12 ECTS za języki orientalne. Stopień trudności przyswajania języków orientalnych jest znaczny i wymaga od studentów większego nakładu pracy, ale równie ważne jest seminarium, w efekcie którego powstaje praca dyplomowa (na ocenianym kierunku jest to artykuł naukowy na I stopniu, pisemna praca magisterska na II stopniu), będąca kumulacją pracy z kilku lat studiów.

Szacowany czas pracy studentów, mierzony przypisaną do przedmiotu liczbą punktów ECTS, umożliwia realizację treści programowych na obu stopniach studiów i jest dostosowany do efektów założonych dla ocenianego kierunku *kulturoznawstwo*. Jedynie w pojedynczych

wypadkach zastrzeżenia budzi planowanie nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów kształcenia i realizacji treści kształcenia dla danego modułu. Dotyczy to przedmiotów, w których sylabusy zawierają np. bardzo bogaty zestaw lektur niezbędny do uzyskania zaliczenia przedmiotu, a zakładana liczba punktów sugeruje nieznaczny nakład pracy własnej studenta. Na przykład sylabus przedmiotu *Wprowadzenie do porównawczych studiów cywilizacji i buddologii* (30h konwersatorium, I rok I stopnia, obie specjalności) w ramach zaliczenia zakłada przeczytanie 20 pozycji książkowych, a jednocześnie branie aktywnego udziału w dyskusjach, samodzielne przeprowadzenie wywiadu i dokonanie jego transkryptu, jak również udział w wydarzeniu organizowanym przez jednostkę (1,5h), przy przypisanym 1 punkcie ECTS, co odpowiada zaledwie godzinom kontaktowym, bez uwzględniania czasu na pracę własną studentów. Powyższa uwaga dotyczy także studiów II stopnia. Wątpliwości może budzić przypisywanie zajęciom do wyboru, np. *Mowa ciała* (kończy się egzaminem), punktacji na poziomie 5, co nie jest adekwatne w stosunku do nakładu pracy, jaki student musi wykonać, by przyswoić treści programowe. Z kolei seminaria dyplomowe i magisterskie, którym przypisano podobną punktację, należy określić jako niedoszacowane w tym zakresie w stosunku do wkładu pracy studenta. W wypadku seminariów chodzi o samodzielne przygotowanie artykułu naukowego lub pracy magisterskiej, co wymaga znacznego nakładu pracy, zaczynając od lektur własnych po przemyślenie koncepcji i napisanie tekstu, a następnie jego skorygowanie po poprawkach opiekuna.

Zostały spełnione niemal wszelkie wymagania, które określono w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów, a dotyczące liczby punktów przypisanych przedmiotom powiązanim z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi. Na studiach obu stopni przekraczają one 50% ogólnej liczby pkt. ECTS. Nie zagwarantowano jednak w programie studiów realizacji 5 pkt. ECTS w ramach zajęć z przedmiotów z obszaru nauk społecznych. Treści z tego obszaru nauk znajdują się w programie studiów w ramach niektórych przedmiotów, jak np. *Metodologia badań społecznych*, ale przypisane im efekty zostały sformułowane jako kulturoznawcze, a nie z zakresu nauk społecznych.

Przewidziane w programie studiów formy dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria, lektoraty) uwzględniają specyfikę poszczególnych przedmiotów i zapewniają studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Realizację powyższych efektów przyporządkowano takim przedmiotom, jak *Kulturoznawstwo – teoria i praktyka* czy *Elementy antropologii społeczno-kulturowej*. Znaczna liczba godzin zajęć konwersatoryjnych, seminaryjnych i lektoratów w stosunku do liczby godzin wykładów sprzyja aktywizacji studentów. Na przykład na I stopniu studiów, spec. *porównawcze studia cywilizacji*, nie licząc fakultetów, liczba godzin wykładów wynosi 525h, konwersatoriów 405h, ćwiczeń 390h, seminariów 60h, lektoratów 520h, a na spec. *buddologia* odpowiednio: 570h wykładów, konwersatoriów 255h, ćwiczeń 510h, seminariów 60h, lektoratów 390h i warsztatów 126h, zaś na II stopniu, nie uwzględniając fakultetów, na spec. *porównawcze studia cywilizacji*, liczba godzin wykładów wynosi 420h, konwersatoriów 425h, ćwiczeń 120h, seminariów 180h (w tym magisterskie 60h), lektoratów 60h, a na spec. *studia nad buddyzmem współczesnym* odpowiednio: wykładów 330h, konwersatoriów 315h, ćwiczeń 120h, seminariów 180h (w tym magisterskie 60h), lektoratów 60h i warsztatów 144h. Tym samym należy stwierdzić, że proporcje między wykładami a innymi formami zajęć są właściwe. Wykłady dotyczące treści podstawowych bardzo często uzupełniane są zajęciami w formie konwersatorium lub ćwiczeń, co sprzyja większej aktywizacji studenta i stosowaniu różnorodnych sposobów przekazywania

wiedzy. Na I roku studiów stacjonarnych do zajęć prowadzonych w taki sposób, dla obu specjalności, należą *Elementy antropologii społeczno-kulturowej* (30h wykład i 30h ćwiczeń), a na II roku studiów dla obu specjalności np. *Współczesne wyzwania kulturoznawstwa: problemy i metody* (30h wykład i 30h konwersatorium). Na obu specjalnościach zaplanowano zajęcia o wymiarze praktycznym, jak *Kultura w praktyce – projekty* (36h warsztaty).

Liczbę studentów w grupach zajęciowych na kierunku *kulturoznawstwo* reguluje Uchwała nr 27/IX/2006 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 września 2006 r. (zmieniona uchwałą nr 11/III/2008) dotycząca wszystkich kierunków prowadzonych na uczelni. Liczebność grup uzależniona jest od liczby studentów na danym roku, jak też od rodzajów zajęć, ale seminaria oraz przedmioty specjalnościowe nie przekraczają limitu 10 osób w grupie, zaś grupy ćwiczeniowe średnio liczą po 15 uczestników. Studenci w trakcie spotkania z ZO pozytywnie ocenili liczebność grup oraz formę zapisów na seminaria dyplomowe i specjalizacje, z czym ZO się zgadza. Niewielka liczebność grup zajęciowych na wizytowanym kierunku pozwala na wykorzystywanie w większym stopniu metod kształcenia zorientowanych na ucznia (student-centered learning, SCL). Ten sposób organizacji pracy znacząco wzmacnia realizację założonych efektów kształcenia. Studenci *kulturoznawstwa* zwrócili też uwagę, że treści kształcenia na kolejnych modułach dobrane są tak, aby nie zawierały zbędnych powtórzeń, z czym ZO zasadniczo się zgadza. Zajęcia na studiach stacjonarnych realizowane są od poniedziałku do piątku. Obecnie zajęcia odbywają się od 8.00 do 20.00, ale z przerwami 15-minutowymi i rzadko kiedy w systemie ciągłym (występują tzw. okienka), co może utrudniać planowanie studentom zajęć w ciągu dnia, jak też przyczyniać się do stanu zmęczenia i zmniejszenia efektywności pracy. Wszystkie zajęcia odbywają się w Collegium Broscianum w centrum Krakowa, więc studenci nie mają problemów związanych z przemieszczaniem się na zajęcia.

Na studiach I i II stopnia zaplanowano w programie studiów praktyki zawodowe, ale jedynie jako zajęcia fakultatywne. Ich organizację, dokumentację, przebieg, warunki odbywania i zaliczenia określają zasady zamieszczone na stronie jednostki. Zgodnie z programem studiów studenci mogą odbywać praktyki w wymiarze maksymalnie 14 dni roboczych (8 godzin dziennie), w wybranych instytucjach kultury w Polsce i za granicą, takich jak teatry, wydawnictwa, redakcje, ale także w instytucjach gospodarczych czy w jednostkach administracyjnych realizujących projekty międzynarodowe. Jednostka oferuje studentom odbywanie praktyk w instytucjach o zróżnicowanym charakterze, m.ni. w Narodowym Starym Teatrze, szkole państwowej w Baspur (Indie), teatrze Accademia sull'Arte del Gesto (Florencja), Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Stowarzyszeniu im. Jana Karskiego, Fundacji Na Rzecz Rozwoju i Promocji Sztuki Współczesnej *Pauza*, Associação International Life Lisboa (Portugalia), Zespole Szkół Uzdrawiskowych w Rabce, Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Domu Kultury Podgórze, Muzeum Historycznym Miasta Krakowa, STADA Poland sp. z o.o., Bibliotece Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego, Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej, Centrum Kultury i Sztuki w Siedlcach, Wydawnictwie Znak, Fundacji Uniwersytet Dzieci, Centrum Kultury Rotunda, Fundacji New Era Art, Krakowskiej Fundacji Filmowej, Kawiarni Kultury Klavo, Centrum Młodzieży im. Jordana. Dobór tych instytucji należy ocenić pozytywnie, gdyż prowadzą one zróżnicowaną działalność, a studenci mogą kierować się przy wyborze własnymi zainteresowaniami i zakładanymi perspektywami zawodowymi. Studenci wybierają miejsce praktyk z proponowanej listy instytucji współpracujących z Wydziałem (lista dostępna on-line na stronie jednostki) lub zgłaszają własne propozycje, w tym instytucje zagraniczne, ale muszą one zostać zaakceptowane przez opiekuna praktyk. Należy stwierdzić, że dobór miejsc praktyk oraz założony wymiar godzin nie budzą zastrzeżeń, gwarantują one realizację treści programowych przewidzianych dla praktyk zawodowych, ale zastrzeżenie budzi ich niezobowiązujący charakter

– fakultatywność, która – zdaniem pracowników jednostki – ma wynikać z niechęci studentów do ich odbywania. Drugim mankamentem jest nieprzewidywalność w punktacji – od 1 do 5, w zależności od przepracowanej liczby godzin i rodzaju wykonywanych zadań, czyli osiągniętych efektów kształcenia. Nie określono także etapu studiów, na jakim należy zaliczać praktyki; niejasne jest również w jaki sposób uzupełniają deficyt punktowy studenci, którzy nie odbywają praktyk oraz czy osiągają oni w inny sposób efekty przewidziane w ramach praktyk. Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA nie zgłaszali uwag odnośnie do sposobu organizacji i weryfikacji praktyk zawodowych, ale z ankiet przeprowadzanych wśród absolwentów *kulturoznawstwa* wynika potrzeba ich odbywania, by poszerzać kompetencje zawodowe. Studenci nie zgłaszali też zastrzeżeń dotyczących harmonogramu zajęć oraz warunków kształcenia, ale ZO PKA tylko częściowo podziela przywołane opinie – w pierwszym wypadku ze względu na fakultatywność praktyk zawodowych, a w drugim – na zbyt liczne okienka w planie zajęć. Praktyki zawodowe gwarantują realizację efektów kształcenia w warunkach zawodowych, czego nie zagwarantuje w pełni realizacja ich w warunkach akademickich.

Na ocenianym kierunku nie korzysta się z technik kształcenia na odległość (nie licząc wspomaganie w nauce języka obcego), preferując bezpośrednie formy pracy ze studentem, na co zwrócili uwagę pracownicy jednostki na spotkaniu z ZO.

Na ocenianym kierunku zachowano zgodność treści programowych z zakładanymi efektami kształcenia, o czym świadczą sylabusy przedmiotów, potwierdzające w formie opisowej możliwość realizacji kierunkowych efektów kształcenia oraz rozkład zajęć. Na studiach I stopnia podstawowe treści programowe, pozostające w związku z założonymi dla kierunku efektami kształcenia, dzielą się na kilka bloków: teoretyczny, obejmujący teorię i metodologię kultury; a następnie bloki specjalnościowe – *buddologia* i *porównawcze studia cywilizacyjne*, w obrębie których znajdują się odpowiednio sprofilowane: blok historyczny, obejmujący historię kultur starożytnych i kultury europejskiej, historię filozofii; blok współczesnych praktyk komunikacyjnych, dotyczący teorii komunikacji oraz komunikacji kulturowej; blok kultur orientalnych. Odrębny blok stanowią zajęcia językowe. Na II stopniu studiów treści programowe również wynikają z oferowanych specjalności – *studiów nad buddyzmem współczesnym* oraz *porównawczych studiów cywilizacji*. Wszystkie są powiązane z efektami przedmiotowymi i potwierdzają aktualny stan badań w danej dyscyplinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem. Przedstawiony zakres treści programowych zarówno na studiach I, jak i II stopnia wskazuje na ich kompleksowość, różnorodność i aktualność, dzięki czemu studenci mogą osiągnąć założone dla ocenianego kierunku efekty kształcenia. Do prowadzenia samodzielnych badań naukowych na *kulturoznawstwie* przygotowują treści realizowane na seminariach dyplomowych oraz w ramach wskazanych przez jednostkę modułów związanych z prowadzonymi badaniami. Programowe treści kształcenia uwzględniają także konieczność uzyskania przez studentów studiów I stopnia poziomu B2 z zakresu nowożytnego języka obcego (120h języka angielskiego), a także B2 lub B2+ (niespójność zapisu w dokumentacji; zapewne chodzi o B2+, na co wskazuje liczba godzin nauki języka obcego – 60h języka angielskiego, oraz efekty kształcenia zawarte w sylabusach) na II stopniu. W wypadku języków orientalnych (470h na I stopniu studiów, a na II stopniu w ramach zajęć fakultatywnych 240h) nie określono stopnia jego znajomości. Studenci wyrazili pozytywne opinie dotyczące nauki języków obcych na ocenianym kierunku i możliwość wyboru języków orientalnych na I stopniu studiów. Stwierdzili także, iż zawarte w sylabusach treści programowe są przejrzyste, zrozumiałe i zgodne z tematami realizowanymi w trakcie zajęć, z czym ZO PKA w pełni się zgadza. Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku w pełni są powiązane z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi i uwzględniają najnowszy stan badań kulturoznawczych. Pracownicy odwołują się do swoich badań w trakcie zajęć o charakterze

autorskim, jak seminaria dyplomowe czy konwersatoria, co znajduje potwierdzenie w sylabusach przedmiotów.

Na ocenianym kierunku stosowane są różnorodne metody kształcenia, przede wszystkim aktywizujące, uwzględniające również pracę samodzielną studenta (np. lektura, przygotowanie prezentacji, projekt). Wśród stosowanych metod znajdują się problemowa dyskusja, wykład, prezentacja multimedialna, a także prace projektowe i zaliczeniowe, które poddawane są ocenie i omówieniu w trakcie zajęć i na konsultacjach. Studenci na spotkaniu z ZO potwierdzili aktywizujący dobór metod na zajęciach, co w ich opinii umożliwi osiągnięcie zakładanych na ocenianym kierunku efektów kształcenia. ZO PKA zgadza się z tą opinią, biorąc pod uwagę również zajęcia hospitowane w trakcie wizytacji.

Nabywanie podstawowych umiejętności badawczych na *kulturoznawstwie* gwarantują seminaria dyplomowe na studiach licencjackich, a seminaria na studiach magisterskich pogłębiają te umiejętności. Wśród metod dydaktycznych sprzyjających ich pozyskaniu wymienić można działania projektowe, debaty oraz przygotowywanie referatów i prezentacji. W indywidualnych wypadkach metody kształcenia są dostosowywane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, znajdujących się pod opieką Działu Osób Niepełnosprawnych. Decyzję o zmianie toku kształcenia studentów z niepełnosprawnościami na prośbę studenta wydaje prodziekan ds. studenckich.

Studenci kierunku *kulturoznawstwo*, niezależnie od stopnia sprawności, mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów (IOS), której zasady określa regulamin studiów, a decyzję podejmuje prodziekan ds. spraw studenckich. Metody kształcenia umożliwiają rozpoznawanie oraz zaspokajanie indywidualnych potrzeb studentów przede wszystkim dzięki określonym Regulaminem Studiów możliwościom kształcenia według „Indywidualnego Planu Studiów” lub według „Indywidualnego Programu Studiów”. Studenci z niepełnosprawnościami mogą dodatkowo skorzystać z ułatwień, np. adaptacji materiałów dydaktycznych.

2.2.

Na ocenianym kierunku zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia wynikają z postanowień Regulaminu Studiów w UJ. Szczegółowe opisy zasad oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia w odniesieniu do modułów realizowanych w ramach programu studiów znajdują się w sylabusach publikowanych w systemie USOSWeb.

Z dostępnych materiałów jednostki wynika, że do podstawowych metod weryfikacji efektów kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo* zalicza się egzaminy pisemne i ustne, testy i prace pisemne, prezentacje multimedialne, rozwiązywanie zadań problemowych, ocena przygotowania do zajęć, aktywny udział w dyskusjach. Sprawdzeniu i ocenie podlegają także efekty kształcenia obejmujące przygotowanie i udział w badaniach (prezentacja założeń i osiągniętych wyników pracy dyplomowej – artykułu naukowego na I stopniu, konspektu pracy magisterskiej na II stopniu, w trakcie spotkań seminaryjnych), egzamin dyplomowy w formie testu – na I stopniu, a także zajęć z języka obcego (egzaminy, testy). Wskazane metody w znacznej mierze umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia w odniesieniu do wszystkich typów zajęć. Zastrzeżenia budzi jedynie przeprowadzanie egzaminu dyplomowego w formie szczegółowego testu sprawdzającego wiedzę ze studiów, gdyż wiedza ta była już weryfikowana na poszczególnych przedmiotach przewidzianych w programie. Tym samym student podlega podwójnej weryfikacji tych samych efektów kształcenia, co jest praktyką niewłaściwą.

Na podstawie udostępnionej ZO PKA dokumentacji można stwierdzić, że praca własna studentów weryfikowana jest różnymi metodami, m.in. za pomocą prac pisemnych i prezentacji, pisemnych sprawdzianów i kolokwium, a także w trakcie bieżącej oceny podczas zajęć. Jednak w związku z tym, że 17 maja 2018 r. Rada Wydziału Filozoficznego przyjęła uchwałę w sprawie Regulaminu Archiwizowania Pisemnych Prac Etapowych, wedle której wszystkie prace etapowe ulegają zniszczeniu po 30 dniach od momentu złożenia protokołów zajęć z wpisanymi ocenami, członkowie ZO PKA otrzymali do wglądu jedynie nieliczne prace bieżące, gdyż w związku z uchwałą wszystkie wcześniejsze prace uległy zniszczeniu. Nie przygotowano żadnych omówień czy sprawozdań zawierających podsumowanie dotyczące zniszczonych prac, wystawionych ocen, osiągniętych efektów itp., gdyż nie zakładała tego przyjęta uchwała.

W czasie spotkania z ZO PKA studenci ocenianego kierunku wyrazili opinię, iż system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia jest im znany i umożliwia obiektywną ocenę ich osiągnięć. Ich zdaniem, wielość stosowanych metod kształcenia i weryfikacji pozwala na zdobywanie wiedzy oraz umiejętności w sposób zróżnicowany. ZO PKA jedynie częściowo może przychylić się do tej opinii, potwierdzając różnorodność i wielokierunkowość działań sprawdzających, gdyż taki stan zdają się sugerować nieliczne prace przedstawione do wglądu, choć niektóre z nich jeszcze nie zostały ocenione, gdyż dotyczyły semestru bieżącego. Wśród najczęściej stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia w trakcie zajęć znajdują się: kontrola obecności, ocena aktywności w trakcie zajęć, praca semestralna, zaliczeniowa, kolokwium, prezentacja, co odnotowują sylabusy przedmiotów. Analiza dostarczonych prac egzaminacyjnych, etapowych oraz dyplomowych, częściowo – mimo niewielkiego zakresu udostępnionego materiału – pozwala na pozytywną ocenę zgodności ich formy, tematyki i metodyki z koncepcją, efektami, a także profilem kształcenia na ocenianym kierunku (w mniejszym stopniu uwaga odnosi się do dokumentacji praktyk). Lektura wybranych prac dyplomowych potwierdziła w większości wypadków właściwy sposób weryfikacji efektów kształcenia: prace miały różną wartość merytoryczną, ale w dużej mierze spełniały wymogi pracy dyplomowej na danym poziomie kształcenia. Jednak oceny były adekwatne do poziomu prac, a jedynie w kilku wypadkach zawyżone, choć na tle nieznaczej liczby przejranych prac odsetek tego typu działań wydaje się zbyt duży, co budzi wątpliwości co do właściwej weryfikacji efektów kształcenia. Recenzje w większości zostały sporządzone właściwie, ale w kilku wypadkach nie uwzględniano w opisowej części oceny mankamentów pracy, takich jak błędy metodologiczne czy językowe. Opieka merytoryczna sprawowana nad pracami dyplomowymi również tylko w części może zostać uznana za prawidłową, gdyż prace magisterskie pisane są zazwyczaj pod opieką pracowników samodzielnych, ale niekiedy powierza się opiekę doktorom, co nie wydaje się właściwe. Z kolei prace licencjackie powstają pod kierunkiem doktorów, a recenzentami są zazwyczaj osoby co najmniej ze stopniem doktora habilitowanego, chociaż w kilku wypadkach wystąpiły uchybienia w tym zakresie, gdyż recenzentami były osoby ze stopniem doktora, co nie gwarantuje właściwej weryfikacji efektów kształcenia. Weryfikacji znajomości języka na obu poziomach służą testy i egzaminy, których zakres treściowy oraz zaplanowana punktacja, jak też stopień rzetelności ich poprawy nie rodzi żadnych zastrzeżeń.

Trafność i różnorodność wykorzystywanych metod oraz form weryfikacji oraz oceny efektów kształcenia potwierdził przegląd dostarczonych prac etapowych, obejmujących różnorodne formy prac pisemnych z przedmiotów kierunkowych i specjalizacyjnych, oraz protokoły egzaminacyjne i protokoły zaliczenia przedmiotów. We wszystkich wypadkach prace, ściśle powiązane z charakterem przedmiotu, jeśli były poprawione (część prac została dopiero przez studentów przygotowana i nie podlegała jeszcze ocenie), to zostały zweryfikowane i ocenione poprawnie pod kątem efektów kształcenia. Sporadycznie odnotowano usterki natury formalnej, np. brakuje

w dokumentacji recenzji pracy, bądź wystąpiły uchybienia metodologiczne – np. brak komentarza do zastosowanej punktacji bądź skali ocen w odniesieniu do przypisywanych pracy punktów, co pozwalałoby studentowi na większą samodzielność w weryfikacji swoich postępów w nauce. Chociaż studenci w czasie spotkania z przedstawicielami ZO PKA nie mieli zastrzeżeń do zasad oceniania, które poznają na pierwszych zajęciach w semestrze bądź dzięki sylabusom, ZO jedynie częściowo może zgodzić się z taką opinią, biorąc pod uwagę wskazane mankamenty odnotowane w procedurze weryfikacji efektów kształcenia.

Terminy zaliczeń i egzaminów ustalane są pomiędzy prowadzącymi zajęcia a studentami i ogłaszane z odpowiednim wyprzedzeniem. Istnieje możliwość poprawienia egzaminu, z którego student otrzymał ocenę niedostateczną. Zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia określone są w modułach przedmiotowych, opublikowanych w sylabusach w USOS-ie i czytelnych dla studentów, co sami wyrazili podczas spotkania z ZO PKA. Pozytywnie ocenili wsparcie udzielane im w procesie uczenia się, w tym opiekę nad pisanem prac dyplomowych w formie artykułów naukowych, i dostępność nauczycieli na konsultacjach. Z powyższą opinią ZO tylko częściowo się zgadza, bowiem np. oceny prac dyplomowych, z którymi ZO się zapoznał, często były nieadekwatne do zawartości merytorycznej prac. W niektórych wypadkach nie odnotowano również błędów językowych czy merytorycznych. W sytuacjach konfliktowych, związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia niezgodności rozstrzyga dziekan, który może zdecydować o wyznaczeniu dodatkowego terminu egzaminu. Stwierdzenie plagiatu skutkuje oceną niedostateczną z przedmiotu, w ramach którego praca powstała, a w wypadku rażącego naruszenia prawa sprawa kierowana jest do Komisji Dyscyplinarnej.

Zgodnie z założeniami praktyk dla kierunku *kulturoznawstwo*, dostępnymi na stronie jednostki, mają one charakter fakultatywny i są przewidziane w programie kształcenia na I i II stopniu. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się na podstawie rozmowy z praktykantem, zaświadczenia od pracodawcy i dzienniczka praktyk. Weryfikacji efektów kształcenia realizowanych w ramach praktyk dokonuje opiekun praktyk, biorąc pod uwagę przepracowaną liczbę godzin, jak też osiągnięcia studenta. Jednostka wprowadziła stosowne formularze dla studentów i pracodawców, dzięki którym można określić zakres realizacji efektów kształcenia. W dokumentacji znajdującej się na stronie jednostki brak informacji o możliwości zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, a tym samym o uznaniu za równoważne efektów uczenia się zdobytych poza uczelnią z efektami kształcenia przypisanymi do praktyk. Tego typu regulację zawiera jednak regulamin studiów obowiązujący dla całej uczelni (Regulamin studiów obowiązujący od 2017 r., pkt. II, paragraf 7).

Rozwijaniu kompetencji zawodowych (np. praca w jednostkach współpracy międzynarodowej, ambasadach, instytucjach tłumaczeniowych) i naukowo-badawczych studentów służy ich włączanie w prace badawcze i organizacyjne powiązane z koncepcją kierunku oraz zakładanymi efektami kształcenia. Odbywa się to w ramach pracy kół naukowych, do których studenci chętnie się zapisują, a które organizują m.in. konferencje, warsztaty i prelekcje, zaś ich autorzy mają szanse na publikację swoich artykułów w tomach zbiorowych bądź wydziałowych czasopismach. Studenci działają także w ramach realizowanego na Wydziale projektu „Paidagogos PRO – Model Zwiększania Szans Absolwentów Kierunków Humanistycznych i Społecznych na Zatrudnienie i Zmiany Nastawienia Środowiska Społeczno-Gospodarczego Wobec Ich Potencjału Zawodowego” realizowany w latach 2017-2019 (współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój na lata 2014-2020). Studenci uczestniczący w tym programie piszą w powiązaniu z wybraną instytucją czy firmą tzw. wdrożeniową pracę magisterską, która oprócz czynnika badawczego ma także wymiar praktyczny. W wypadku kół naukowych, takich jak Koło

Naukowe Porównawczych Studiów Cywilizacji czy Koło Naukowe „OKoło”, zrzeszających studentów *kulturoznawstwa*, ich działalność polega na organizacji konferencji naukowych, prelekcji, dyskusji i pokazów filmowych w związku z tematyką studiów i przypisanymi kierunkowi efektami kształcenia. Do najważniejszych efektów badawczo-naukowych zaliczyć można organizację w 2015 r. Międzynarodowej Konferencji Buddologicznej „Mnich ubiera się u Prady”, konferencji ogólnopolskich, takich jak „Gdy rozum śpi, budzą się demony – czyli istoty nadprzyrodzone w cywilizacjach świata” w 2015 r. (współpraca z Akademickim Kołem Studentów Ochrony Dóbr Kultury UJ, Kołem Naukowym Studentów Archeologii UJ, Magazynem antropologiczno – społeczno – kulturowym „Maska”), II Konferencja Demonologiczna: „Zbaw nas ode złego... Zwyczaje i akcesoria apotropaiczne w cywilizacjach świata” (2017), cykli wykładów „Jak przez Azję” oraz „Studia nad buddyzmem. Filozofia umysłu”, wyjazdy naukowo-badawcze do ośrodków akademickich i ośrodków badań azjatyckich w Polsce i Europie, m.in. do Pragi, Budapesztu, Katowic, udział w międzynarodowych konferencjach, np. Międzynarodowej Konferencji The 15th United Nations Day of Vesak Celebration 2018, wyjazd konferencyjny studentów z Koła Naukowego PSC na konferencję „European Academy of Religion” (5-8.03.2018 Bolonia). Studenci wraz z opiekunem oraz we współpracy z doktorantami Wydziału Filozoficznego przygotowali panel naukowy Religion – Tradition and Change. Studenci *kulturoznawstwa* piszą artykuły naukowe w ramach pracy dyplomowej, a także niezależnie od dyplomowania. Swe prace naukowe o tematyce dotyczącej kultury Dalekiego Wschodu, a więc zgodnej z zakładanymi efektami kształcenia, publikują w tomach zbiorowych i w czasopismach, m.in. w „Masce”. Na podstawie ankiet losów absolwentów należy stwierdzić, że kompetencje zawodowe uzyskiwane w trakcie studiów zostały uznane za przydatne na rynku pracy, chociaż nie wystarczające (np. brak wiedzy o normach kulturowych innych narodowości).

Zdolni absolwenci mogą kontynuować edukację na studiach III stopnia, czemu sprzyja m.in. przygotowanie studentów do pracy badawczej i wdrażanie w realizację projektów dzięki blokowi przedmiotów metodologicznych, w tym seminariów do wyboru.

Biorąc pod uwagę liczne rozbieżności między programami na I i II stopniu studiów, w obrębie dwóch specjalności, wskazane jest ujednoczenie programów obu specjalności, by zachować tożsamość kierunku. Mankamentem na obu stopniach studiów jest fakultatywność praktyk zawodowych, jak też nieprzewidywalność toku studiowania ze względu na nadmierną elastyczność programu, także w zakresie przedmiotów obowiązkowych. Na tego typu mankamenty wskazywali w ankietach absolwenci kierunku.

2.3.

Na ocenianym kierunku obowiązują spójne i przejrzyste zasady rekrutacji kandydatów, zawarte w Uchwale nr 68/V/2017 Senatu UJ z 31 maja 2017 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2018/2019, zgodne z pozostałymi wewnątrzuczelnianymi aktami prawnymi. Niezbędne informacje rekrutacyjne znajdują się na stronie internetowej uczelni, podobnie jak system Elektronicznej Rejestracji Kandydatów, przez który kandydat rejestruje się na studia. W postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na studia pierwszego stopnia na kierunku *kulturoznawstwo* brany jest pod uwagę wynik egzaminu maturalnego/dojrzałości z języka polskiego oraz innego przedmiotu do wyboru z listy. Przedmioty brane pod uwagę w procesie rekrutacji przynależą do szeroko rozumianej humanistyki (głównie języki obce), co gwarantuje właściwy pod względem wiedzy i kompetencji dobór kandydatów na studia. Rekrutacja prowadzona jest wspólnie dla obu specjalności prowadzonych w Katedrze na każdym z poziomów, ponieważ wybór specjalności (*porównawcze studia cywilizacji /buddologia* na

I stopniu studiów; *porównawcze studia cywilizacji / studia nad buddyzmem współczesnym* na II stopniu studiów) następuje po 1. semestrze studiów I roku, ze względu na to, że wielu studentów na początku studiów nie ma sprofilowanych zainteresowań. Ranking kandydatów ustalany jest w oparciu o określone w Uchwale algorytmy (osobne dla kandydatów z tzw. „nową” i „starą” maturą). W roku akad. 2018/2019 zwiększono limit punktowy z 30 do 35, aby wyeliminować studentów, którzy zapisują się na studia, by uzyskać status studenta i związane z tym udogodnienia różnego typu, a nie podejmują studiów (dotyczy to ok. ¼ liczby kandydatów). Tego typu osoby już po pierwszym semestrze są wykreślane z listy studentów.

Uchwała określa również warunki przyjmowania na studia kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości uzyskane za granicą; przewiduje także dodatkowe preferencje dla laureatów i finalistów olimpiad. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na II stopień studiów muszą posiadać dyplom ukończenia studiów wyższych (I stopnia, II stopnia lub jednolitych magisterskich) dowolnego kierunku, ale o przyjęciu decyduje średnia ocen ze studiów i rozmowa kwalifikacyjna, która ma wyeliminować osoby nie posiadające wiedzy humanistycznej. Trudno tego typu kryterium uznać za miarodajne, gdyż w trakcie rozmowy nie da się sprawdzić, czy kandydat reprezentuje poziom właściwy dla osób, które zrealizowały efekty kształcenia dla dowolnego kierunku humanistycznego, a co wydaje się niezbędne, by móc osiągać efekty kształcenia zaplanowane dla II stopnia. Na studia humanistyczne II stopnia powinni być przyjmowani kandydaci gwarantujący realizację tego typu efektów, a więc po studiach humanistycznych. Obecne kryterium kwalifikacji stanowi ostateczna ocena ukończenia studiów, na podstawie której tworzy się listę rankingową kandydatów, co nie gwarantuje właściwego doboru kandydatów. Wszelkie zasady rekrutacji podano na stronie internetowej uczelni.

Na *kulturoznawstwie* przyjęto Europejski System Uznawania Zaliczeń (ECTS) umożliwiający uznawalność przedmiotów zaliczanych przez studenta na innych uczelniach krajowych i zagranicznych. W przypadku lektoratów w Jagiellońskim Centrum Językowym (JCJ) studenci mogą je zaliczyć na podstawie posiadanych certyfikatów (wg Zarządzenia nr 91 Rektora UJ z 8 sierpnia 2017 r.). System studiowania na UJ umożliwia również studentom realizację kursów w innych jednostkach UJ, ale zgodę wyrazić musi Kierownik jednostki prowadzącej kierunek studiów. Na uczelni obowiązuje również system uznawalności efektów kształcenia na podstawie zdobytego doświadczenia zawodowego, ale na ocenianym kierunku nie było jeszcze tego typu przypadków.

Zasady dyplomowania na kierunku *kulturoznawstwo* określone zostały w Regulaminie Studiów w UJ oraz na stronie Wydziału Filozoficznego UJ. Zgodnie z przyjętymi zasadami, studia kończą się złożeniem pracy dyplomowej (na I stopniu ma formę artykułu naukowego, na II stopniu – pracy magisterskiej) i egzaminem dyplomowym (na I stopniu test, na II – rozmowa). Student składa pracę dyplomową w formie określonej w programie kształcenia, a jej złożenie jest warunkiem zaliczenia ostatniego semestru zajęć z modułu, w ramach którego student przygotowuje pracę dyplomową (seminarium dyplomowego). Przy ocenie pracy dyplomowej – zgodnie z informacjami zawartymi na stronie Wydziału Filozoficznego UJ, w ocenie pracy uwzględnia się cztery elementy – strukturę pracy, jej wartość merytoryczną, metodologię i stronę formalną pracy, zwiększając wymagania w obrębie tych kryteriów w stosunku do pracy dyplomowej na II stopniu studiów. Egzamin dyplomowy na I stopniu studiów ma formę pisemną – testową (ok. 60 pytań szczegółowych, z czego 10 otwartych; punktacja od 0 do 100), a na II stopniu ma formę egzaminu ustnego i odbywa się przed trzyosobową komisją, w skład której wchodzi przewodniczący oraz opiekun pracy i recenzent. Student studiów magisterskich otrzymuje trzy pytania. W świetle dostarczonej dokumentacji należy stwierdzić, że pytania zbyt mocno wiążą się z tematyką pracy, niekiedy dotyczą jej bezpośrednio, co nie gwarantuje właściwej weryfikacji efektów kształcenia.

Należałoby różnicować więc pytania egzaminacyjne. W wypadku przewidzianego w ramach egzaminu dyplomowego na I stopniu testu, obejmującego aż 100 pytań różnego typu, należy stwierdzić, że jego zakres tematyczny jest zbyt szeroki, dotyczy treści z różnych przedmiotów, co w sposób nieuzasadniony dubluje treści i sposoby weryfikacji z trzech lat studiów.

Tematyka obronionych w ostatnich trzech latach prac dyplomowych jest bardzo różnorodna, zgodna z koncepcją, efektami i profilem kształcenia na *kulturoznawstwie*, a przy tym powiązana z zainteresowaniami naukowymi pracowników prowadzących seminaria. Przy formułowaniu tematu i doborze materiału uwzględniane były także zainteresowania i preferencje badawcze ich autorów, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA.

Wszystkie informacje na temat postępowania kwalifikacyjnego, tj. zasad rekrutacji, wymogów stawianych kandydatom na studia, jak też zasad potwierdzania i uznawalności efektów kształcenia i okresów kształcenia, oraz zasad i przebiegu dyplomowania, są kompletne, powszechnie dostępne na stronach internetowych jednostki, na bieżąco aktualizowane, rzetelne, precyzyjnie sformułowane i zgodne z potrzebami kandydatów oraz osób studiujących.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program i plan studiów I i II stopnia przewidziany dla ocenianego kierunku umożliwiają realizację kierunkowych efektów kształcenia zakładanych dla *kulturoznawstwa*, ale występują zbyt duże dysproporcje programowe między dwiema specjalnościami na tym samym kierunku na I i na II stopniu.

Organizacja procesu dydaktycznego, czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów w większości wypadków umożliwiają realizację treści programowych, chociaż zdarzają się wypadki niedoszacowania pracy własnej studenta (np. nie uwzględnia się czasu przeznaczonego na zapoznanie się z lekturami zawartymi w spisach lektur w sylabusach niektórych przedmiotów). Sylabusy przedmiotów w większości wypadków zawierają poprawne dane dotyczące efektów kształcenia i metod ich realizacji, potwierdzają ich zgodność z zakładanymi efektami kształcenia, także w odniesieniu do kształcenia językowego.

Na ocenianym kierunku treści programowe zostały powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi i uwzględniają najnowszy stan badań z zakresu dyscypliny kulturoznawstwo. Stosowane na kierunku metody umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, chociaż niedostatek dostarczonych przez jednostkę prac etapowych, w związku z przyjętą na uczelni uchwałą o ich niszczeniu, utrudnia pełną weryfikację. Obowiązujący system weryfikacji jest transparentny i częściowo daje możliwość obiektywnej oceny osiągnięć studentów; zastrzeżenia budzą oceny niektórych prac dyplomowych, jak również sytuacje, w których opiekunem pracy dyplomowej oraz recenzentem jest osoba ze stopniem doktora. Ponadto za niewłaściwe należy uznać małe zróżnicowanie pytań na egzaminie magisterskim, które w dużej mierze odnoszą się do tematyki pracy. Z kolei egzamin dyplomowy na I stopniu obejmuje szeroki materiał z całego przebiegu studiów, co należy uznać za dublowanie innych metod weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia stosowanych na wcześniejszych etapach studiów.

Prawidłowe są proporcje między zajęciami podawczymi a aktywizującymi na korzyść tych drugich na wszystkich poziomach studiów, jak również stosowane metody dydaktyczne.

System ECTS funkcjonuje poprawnie, chociaż nieprecyzyjne są zasady szacowania nakładu pracy własnej studenta. Dokumentacja programowa jest prowadzona właściwie – poza zbyt krótkim czasem przechowywania prac etapowych.

Na ocenianym kierunku zasady rekrutacji kandydatów zostały sformułowane w sposób właściwy, podobnie jak zasady zaliczania etapów studiów, dyplomowania, uznawania efektów kształcenia i potwierdzania efektów uczenia się.

Zalecenia

1. Zapewnić właściwą opiekę merytoryczną nad pracami magisterskimi (powierzenie opieki pracownikom samodzielnym) oraz rzetelność ich weryfikacji przez powierzenie recenzji pracownikom samodzielnym, gdy promotorem jest osoba ze stopniem doktora.
2. Zadbać o właściwe ocenianie prac dyplomowych, z uwzględnieniem stopnia samodzielności oraz poprawności językowej i metodologicznej.
3. Różnicować zakres pytań na egzaminie magisterskim i zmodyfikować formę egzaminu licencjackiego, który jest testem sprawdzającym wiedzę z całego okresu studiów, co stanowi powielenie innych metod weryfikacji efektów kształcenia stosowanych na kierunku.
4. Zweryfikować zasady odbywania praktyk na I i II stopniu kształcenia: wprowadzić zasadę obowiązkowości lub zrezygnować z ich odbywania; określić precyzyjnie czas ich trwania, zasady ewaluacji i etap studiów, na jakim powinny być zaliczane, zróżnicować efekty kształcenia dla praktyk I i II stopnia oraz przypisać im stałą liczbę punktów.
5. Określić liczbę punktów ECTS za seminaria w I semestrze.
6. W dokumentacji wyeliminować błędy – zróżnicowanie punktowe seminariów na II stopniu (odpowiednio 5 i 6 pkt. ECTS) oraz poziom języka obcego na II stopniu (ma być B2+, jest B2).

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Filozoficznym działa w oparciu o Uchwałę nr 38/III/2017 Senatu UJ z dnia 29 marca 2017 roku. Definiuje ona cel wewnętrznego systemu, którym jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz następujące zadania, które mają służyć realizacji tego celu:

- 1) doskonalenie oferty dydaktycznej oraz programów kształcenia z uwzględnieniem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego;
- 2) kształtowanie postaw projakościowych w środowisku akademickim;
- 3) rozwój kadry;
- 4) prowadzenie projakościowej polityki rekrutacyjnej;
- 5) informowanie o ofercie dydaktycznej i działaniach projakościowych.

W myśl tej Uchwały całość kompetencji i odpowiedzialności w zakresie funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia posiada Dziekan Wydziału. Zgodnie z informacjami przekazanymi Zespołowy Oceniającemu, na Wydziale nie dokonano dalszego doprecyzowania sposobu realizacji zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w postaci aktu wewnętrznego. Nie można zatem w sposób jasny dokonać oceny realizacji zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie

monitorowania oraz okresowych przeglądów programów kształcenia, gdyż nie został określony sposób ich realizacji na poziomie Wydziału.

Zasady, zgodnie z którymi przebiega proces projektowania programu kształcenia, określił Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego Uchwałą nr 100/X/2016 z dnia 26 października 2016 roku w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w trakcie wizytacji głównym ciałem zajmującym się projektowaniem oraz modyfikacjami programu studiów jest Rada Programowa funkcjonująca przy Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacyjnych. Szczegółowy zakres kompetencji i odpowiedzialności Rady Programowej, a także sposób realizacji jej zadań, w tym analizowanych czynników mających wpływ na jakość kształcenia, nie jest znany. Analiza przedstawionej dokumentacji wskazuje natomiast, iż Rada Programowa dokonuje regularnych zmian w programach kształcenia. Zgodnie z dokumentacją przesłaną przez Radę Programową pod obrady Rady Wydziału, zmiany programowe obejmują modyfikację form kształcenia, metod weryfikacji efektów kształcenia oraz zakresu tematycznego oferty edukacyjnej w kierunku zagadnień współczesnych trendów w wybranych dziedzinach sztuki i kultury regionów świata.

Zgodnie z informacjami zawartymi w *Raporcie samooceny* oraz w wyniku przeprowadzonych spotkań, stwierdzono, iż rola studentów w procesie dokonywania zmian w programie kształcenia jest znacząca.

W wyniku działań doskonalących na kierunku *kulturoznawstwo*, zainicjowanych m.in. przez studentów: w 1. semestrze uruchomiono przedmiot *Wprowadzenie do porównawczych studiów cywilizacji i buddologii* (dzięki któremu studenci z większą świadomością wybierają specjalność), przesunięto przedmiot *Kultura w praktyce – projekty* z 2. semestru na 1. semestr (aby studenci mogli wykorzystać praktyczną wiedzę z zajęć podczas składania wniosków w programie Diamentowy Grant), zwiększono liczbę godzin zajęciowych z orientalnych języków obcych oraz wprowadzono do programu treści związane z kulturą mezoamerykańską (przedmioty: *Mezoameryka: procesy cywilizacyjne, Problemy współczesnej Ameryki Łacińskiej*). Dokonano również, przy udziale studentów, ponownego przypisania do przedmiotów punktów ECTS, tak aby ich liczba była adekwatna do nakładu pracy studenta.

Biuro Karier UJ prowadzi elektronicznie badanie Monitorowanie Losów Absolwentów. Biorą w nim udział osoby, które wyraziły na to zgodę przy rozliczaniu karty obiegowej po zakończeniu studiów. Raporty końcowe opracowywane na podstawie badań przez Biuro Karier przekazywane są Władzom Uczelni, Wydziału oraz na życzenie – kierownikom innych jednostek, w tym KPSC. W badaniu losów zawodowych absolwentów *kulturoznawstwa* (rocznik 2016/2017) udział wzięło 41% absolwentów studiów I stopnia oraz 11% absolwentów II stopnia – ze względu na niską responsywność absolwentów studiów magisterskich, w raporcie pominięto analizę dla tego stopnia studiów. Zgodnie z wynikami badania, ponad połowa absolwentów licencjatu kontynuuje naukę, a jedna trzecia podjęła pracę zawodową (niezgodną z wykształceniem, z której są raczej niezadowoleni). W ankiecie znajdują się też pytania otwarte, odnoszące się bezpośrednio do oceny programu kształcenia. Absolwenci kierunku *kulturoznawstwo* (zarówno studiów I i II stopnia) podkreślili, że ich wiedza w zakresie nauk o kulturze zdecydowanie przewyższa wiedzę innych na ten temat, a studia w KPSC pozwoliły im rozwinąć zdolność analitycznego myślenia, czy też lepiej rozumieć rzeczywistość i złożoność relacji międzyludzkich. Absolwenci wizytowanego kierunku wskazali w ankiecie także na zajęcia lub tematykę, o które warto byłoby wzbogacić program studiów: m.in. obowiązkowe praktyki w placówkach kulturalnych, więcej praktycznych informacji dotyczących dobrych obyczajów obowiązujących w innych kulturach, podstawy

statystyki i wnioskowania statystycznego, czy też więcej lektoratów językowych do wyboru. Podczas wizytacji jednostka nie przedstawiła informacji odnośnie wykorzystania wniosków z badania losów absolwentów w modyfikacji programu kształcenia.

Raport samooceny wskazuje, iż programy kształcenia na Wydziale Filozoficznym poddawane są corocznej analizie i ocenie pod kątem ich adekwatności do zakładanych efektów kształcenia, poprawności konstruowania programu studiów, systemu oceniania, jak również poprawności jego stosowania. W wyniku przeprowadzonych spotkań oraz przedstawionej dokumentacji nie potwierdzono dokonywania tego rodzaju analiz w odniesieniu do kierunku *kulturoznawstwo*.

Na Wydziale Filozoficznym funkcjonuje Wydziałowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia, jednakże jego kompetencje i zakres odpowiedzialności nie zostały określone. Analizując dokumentację pracy Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia, należy zwrócić uwagę na dość dużą świadomość jego członków, jak również sygnalizowanie konieczności podjęcia działań mających na celu likwidację braku systemowości i kompleksowości obecnie stosowanych na Wydziale rozwiązań w zakresie zapewniania jakości kształcenia, w szczególności w zakresie ewaluacji jakości. Jednym ze wskazywanych rezultatów takiego stanu rzeczy jest brak pełnej informacji na temat poszczególnych zagadnień wpływających na jakość kształcenia oraz brak ukształtowanych wydziałowych mechanizmów jej pozyskiwania. Wyjątkiem są tu nieliczne aspekty nie związane bezpośrednio z kwestiami będącymi przedmiotem analizy tej części raportu (np. ankiety studenckie).

W Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacji powołano Komisję ds. Jakości Kształcenia, która pełni rolę doradczą wobec Rady Programowej oraz podejmuje działania na jej polecenie. Komisja opiniuje również propozycje Rady Programowej dotyczące zmian w programie studiów.

W roku akademickim 2017/18 Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonała analizy tematyki prac dyplomowych, stwierdzając ich zgodność z kierunkiem studiów. W tym samym roku Komisja powołała Zespół ds. oceny efektów kształcenia, który miał dokonać oceny programu kształcenia. Skład Zespołu obejmował przedstawicieli kierownictwa Katedry, opiekunów specjalności, pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia, opiekuna kursów lektoratowych, przedstawicieli studentów oraz interesariuszy zewnętrznych. Raport z tego działania zawiera sprawozdanie ze zmian w programach kształcenia dokonanych przez Radę Programową w roku akademickim 2017/2018, krótki opis zakładanych efektów kształcenia oraz metod ich weryfikacji, informację o zasobach literaturowych i sposobie ich katalogowania na potrzeby studentów, możliwości zgłaszania postulatów zmian w programie przez studentów oraz sposobie ich procedowania przez Radę Programową, jak również informację o sposobie przekazywania bieżących informacji studentom z wyszczególnieniem kanałów komunikacji elektronicznej oraz informację o dalszych zaplanowanych zmianach w programie kształcenia. W tym zakresie raport ma charakter opisowy, nie zawiera jakichkolwiek analiz, ewaluacji, rekomendacji lub zaleceń dalszych zmian. Jedyną częścią raportu zawierającą element analityczny jest analiza zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Obejmuje ona analizę kompetencji nabywanych przez studentów kierunku *kulturoznawstwo* w perspektywie regionalnych i globalnych potrzeb w tym zakresie. Konkluzja z przedmiotowych analiz jest pozytywna dla ocenianego kierunku. Jednocześnie zwraca uwagę fakt, iż ww. analizy nie pokrywają się zakresem oraz wnioskami z wynikami działań Zespołu Oceniającego PKA, zawartych w ocenach Kryterium 1 i 2 w niniejszym raporcie. Zgodnie z wyjaśnieniami uzyskanymi w trakcie wizytacji, działalność Zespołu ds. oceny efektów kształcenia miała charakter jednorazowy i zakończyła się wraz z powstaniem ww. raportu.

Jednocześnie warto wskazać, iż w trakcie prac nad utworzeniem specjalności *studia nad buddyzmem współczesnym* w ramach studiów II stopnia dokonano szeregu analiz mających zbadać zapotrzebowanie wśród studentów na kontynuowanie studiów w tym zakresie.

Analiza dokumentacji oraz wynik spotkań w trakcie wizytacji nie pozwoliły na potwierdzenie dokonywania w odniesieniu do ocenianego kierunku kompleksowych okresowych przeglądów programów kształcenia, mających na celu ocenę skuteczności realizacji zakładanej koncepcji, celów oraz efektów kształcenia, skuteczności systemu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia oraz systemu oceniania osiągnięć studentów.

3.2.

Publiczny dostęp do informacji zapewniany jest poprzez dobrze rozwinięty system stron internetowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydziału Filozoficznego oraz Katedry Porównawczych Studiów Cywilizacyjnych oraz poprzez pozostałe witryny ogólnouczelniane UJ (np. strony: Działu ds. Osób Niepełnosprawnych, Biura Karier, Samorządu Studentów czy też Biblioteki Jagiellońskiej). Na stronie Katedry zamieszczono informacje dotyczące m.in.: aktualności, struktury Katedry, spraw naukowych, programu studiów, harmonogramu zajęć, aktów prawnych oraz oferty edukacyjnej dla kandydatów. Większość ww. stron internetowych dostępna jest też w wersji anglojęzycznej. Poszczególne strony zawierają informacje profilowane i przeznaczone dla poszczególnych grup odbiorców, zapewniając tym samym odpowiedni dostęp do informacji dla wszystkich grup interesariuszy.

Dobrym i skutecznym źródłem informacji dla studentów są również portale społecznościowe. Ponadto bieżące informacje są zamieszczane zwyczajowo na tablicy ogłoszeń oraz są przekazywane bezpośrednio studentom przez pracowników dydaktycznych i kadre wspierającą. Część informacji dostępna jest w elektronicznym systemie USOS po podaniu hasła, np. sylabusy lub wirtualny indeks. Studenci oceniają takie rozwiązanie pozytywnie i nie zgłaszają w tej kwestii żadnych zastrzeżeń.

W wyniku dokonanych analiz dokumentacji oraz rozmów nie stwierdzono funkcjonowania na Wydziale działań ewaluacyjnych i analitycznych, mających na celu ocenę jakości i skuteczności zapewniania publicznego dostępu do informacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Filozoficznym, a więc również w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów, nie posiada jasno określonych ram prawnych, determinujących sposób jego funkcjonowania, w tym również realizacji celów Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Nie można zatem jasno określić zakresu zadań, kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych ciał i organów go tworzących.

Projektowanie programów kształcenia odbywa się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami uczelnianymi. Modyfikacje bieżące programu kształcenia dokonywane są przez Radę Programową z inicjatywy własnej oraz na wniosek studentów, co należy potraktować jako realizację zadań w zakresie monitorowania programu kształcenia. Do działań w tym obszarze zaliczyć można również jednorazowe sprawozdanie Zespołu ds. oceny efektów kształcenia z działalności rocznej Rady Programowej kierunku *kulturoznawstwo*.

Kompleksowe, okresowe przeglądy programów kształcenia w odniesieniu do ocenianego kierunku nie są realizowane. Pozytywnie natomiast należy ocenić dokonanie przez Komisję ds. Jakości Kształcenia analizy zgodności tematów prac dyplomowych z zakresem kierunku *kulturoznawstwo*.

Publiczny dostęp do informacji zapewniony jest w stopniu bardzo dobrym. Przyjęty system informacyjny zapewnia szeroki dostęp do informacji przeznaczonych dla poszczególnych grup odbiorców – interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Zalecenia

1. Określić zakres kompetencji i odpowiedzialności za realizację poszczególnych celów i zadań Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie Wydziału, a w konsekwencji – ocenianego kierunku
2. Opracować i wprowadzić w życie zasady, cele, zakres i sposób realizacji okresowych przeglądów programów kształcenia, mających na celu analizę skuteczności realizacji koncepcji, celów i efektów kształcenia, jak również ich ocenę i aktualizację, w szczególności mając na uwadze zalecenia wskazane w odniesieniu do oceny Kryterium 1 i 2 niniejszego raportu.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

W Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacyjnych są zatrudnione 24 osoby, 23 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 1 z tytułem profesora w dziedzinie nauk humanistycznych, dyscyplinie filozofia, 5 - ze stopniem doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinach: literaturoznawstwo (1), kulturoznawstwo (2), nauki o polityce (1), filozofia (1), 15 osób ze stopniem doktora, 13 w dziedzinie nauk humanistycznych i dyscyplinach: filozofia (4), religioznawstwo (4), archeologia (1), kulturoznawstwo (1), językoznawstwo (1), literaturoznawstwo (1), nauki o sztuce (1); 2 osoby ze stopniem doktora w dziedzinie nauk społecznych i dyscyplinie socjologia; 2 osoby z tytułem magistra oraz 1 lektor. Dorobek naukowy nauczycieli zatrudnionych w jednostce i prowadzących zajęcia na kierunku *kulturoznawstwo* ma charakter kompleksowy, a zarazem zróżnicowany i odpowiada w pełni efektem kształcenia i treściom określonym dla kierunku, umożliwia zatem osiągnięcie przez wszystkich studentów zakładanych efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy reprezentujący obszar nauk humanistycznych prowadzą badania w zakresie literaturoznawstwa, religioznawstwa, socjologii, językoznawstwa, historii i kulturoznawstwa krajów arabskich, Japonii, Chin oraz nauczania języków orientalnych. Mają bogate doświadczenie zawodowe zdobyte również poza macierzystą uczelnią, przede wszystkim w ośrodkach uniwersyteckich w Japonii, także na placówkach dyplomatycznych. Choć wykładowcy reprezentują kompetencje z zakresu różnych dyscyplin nauk humanistycznych, to ich dorobek – poświęcony w zasadniczej części studiom kulturowym – jest zgodny z dyscypliną, do której przypisano kierunek – kulturoznawstwo, a także odpowiada efektem kształcenia i treściom programowym. Pracownicy prowadzący zajęcia z translatoryki oraz lektoraty są doświadczonymi tłumaczami literatury japońskiej, sanskrytu, tekstów tybetańskich. Kadra KPSC w niewielkim stopniu wspomagana jest w prowadzeniu zajęć przez wykładowców z innych wydziałów, przede wszystkim lektorów Jagiellońskiego Centrum Językowego.

Pracownicy Katedry posiadają wyróżniający się dorobek z zakresu wiedzy o kulturze, języku i religii krajów śródziemnomorskich, Afryki Północno-Wschodniej, Egiptu, krajów Bliskiego

Wschodu, Azji (Centralnej i Południowej oraz Wschodniej), Tybetu, Ameryki Łacińskiej, subkontynentu indyjskiego, obszarów chińskojęzycznych. Aktywnie uczestniczą w międzynarodowych konferencjach i projektach badawczych. Te doświadczenia doskonale przekładają się na tematykę prowadzonych zajęć, służąc jej pogłębieniu i specjalizacji. Znajduje to także potwierdzenie w tematach realizowanych przez nich projektów i podejmowanych prac w ramach badań statutowych oraz badań prowadzonych w międzynarodowych zespołach badawczych, których są członkami (np. Program for Specialist in Cultural and Academic Fields w Kansai Language Institute, Osaka). Dorobek naukowy nauczycieli akademickich zatrudnionych w jednostce oraz z nią współpracujących odpowiada w pełni treściom programowym w zakresie kanonu kierunku oraz dwóch specjalności na studiach I stopnia (*porównawczych studiów cywilizacyjnych* oraz *buddologii*) i dwóch specjalności na studiach II stopnia (*porównawczych studiów cywilizacyjnych* oraz *studiów nad buddyzmem współczesnym*), także kursom proponowanym w ramach zajęć fakultatywnych, sprofilowanych pod kątem aktywności naukowej pracowników i realizowanych projektów grantowych.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku mają nie tylko wyróżniające się osiągnięcia w zakresie studiów tego typu w Polsce, posiadają także znaczące doświadczenia dydaktyczne, które mogą wykorzystać w stosowaniu zróżnicowanych metod dydaktycznych zorientowanych na zainteresowanie i zaangażowanie studentów w proces uczenia się. Część z nich jest specjalistami w unikalnych w skali kraju dziedzinach i tworzy autorskie programy wspomagające proces dydaktyczny prowadzonych przez siebie zajęć (uczestnictwo w pracach międzynarodowej platformy nauczycieli języka japońskiego „Minna no Kyozaï”). Wielu pracowników wykorzystuje w tym procesie swe doświadczenia praktyczne zdobyte w trakcie prowadzenia międzynarodowych warsztatów, szkoleń, opieki merytorycznej sprawowanej nad stypendystami uniwersytetów polskich i zagranicznych na stanowiskach archeologicznych.

Młodzi pracownicy doskonalą swoje kompetencje dydaktyczne, uczestnicząc w stażach metodycznych, np. w stażu dla nauczycieli języka japońskiego zorganizowanym przez The Japan Foundation Urawa w Japonii oraz w warsztatach i kursach organizowanych w ramach uczelnianego programu Ars Docendi. Mogą także korzystać ze wsparcia, jakie oferuje uniwersyteckie Centrum Wsparcia Dydaktyki oraz Biuro Doskonalenia Kompetencji.

4.2.

Jednostka przykłada ogromną wagę do właściwej obsady zajęć. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia związane z modułami kanonicznymi dla kierunku: grupa treści podstawowych i grupa treści kierunkowych, posiadają znaczący dorobek naukowy odpowiadający w pełni prowadzonym przez nich przedmiotom, podobnie moduły przedmiotów obowiązkowych do wyboru i w zakresie kształcenia języków prowadzone są przez kadrę o właściwych kompetencjach merytorycznych, żadnych zastrzeżeń nie budzi także obsada modułów specjalizacyjnych. Zdarza się wprawdzie, że opiekunami prac magisterskich są pracownicy niesamodzielnymi, ze stopniem doktora, lecz ich doświadczenie badawcze pozostaje zawsze w zgodzie z tematyką prowadzonych prac. Ze względu na niszowy charakter pewnych obszarów badawczych związanych z kierunkiem *kulturoznawstwo* sytuację tę należy uznać za wytłumaczalną.

4.3

Polityka kadrowa prowadzona w jednostce zmierza do zapewnienia kadry naukowo-dydaktycznej, której kwalifikacje odpowiadają prowadzonym w niej kierunkom studiów i realizowanym w ich ramach specjalizacjom. Dobór kadry odbywa się w drodze otwartego

konkursu na stanowisko, w którym zwraca się uwagę nie tylko na dorobek naukowy, ale również na mobilność i współpracę z zagranicznymi placówkami oraz kwalifikacje wymagane w projekcie edukacyjnym Katedry. Istotnymi narzędziami realizacji polityki kadrowej są okresowa (co 4 lata, na Wydziale co roku) ocena dorobku naukowego i osiągnięć dydaktycznych, semestralna ewaluacja zajęć przeprowadzana wśród studentów, hospitacje zajęć dydaktycznych. System oceny kadry jest więc kompleksowy i wieloaspektowy, uwzględniający obok osiągnięć naukowych, także osiągnięcia w pracy dydaktycznej i organizacyjnej.

Na uczelni funkcjonuje transparentny system oceny nauczycieli akademickich i przyznawania nagród rektora, m.in. nagrody Pro Arte Docendi za działalność dydaktyczną (dwóch pracowników Katedry otrzymało takie nagrody w 2016 i 2017 roku) oraz nagrody za działalność naukową przyznawaną na podstawie liczby artykułów opublikowanych w recenzowanych czasopismach. Jasne są także zasady wnioskowania o odznaczenia państwowe i resortowe za działalność naukową.

Jednostka stara się pozyskiwać kadrę naukową spośród absolwentów prowadzonych na Uniwersytecie i u siebie studiów doktoranckich (które działają od września 2017 roku) oraz jednostek zewnętrznych (np. z zagranicznych uniwersytetów). Pracownicy wydziału mogą korzystać z systemu finansowania badań naukowych w ramach badań statutowych (podział środków na dofinansowanie badań między poszczególnych pracowników odbywa się na podstawie konkursu o jasno sprecyzowanych kryteriach). Mogą także ubiegać się o dodatkowe finansowanie w przypadku postępowania awansowego. Stwarza się im dogodne warunki do realizowania kariery naukowej, mobilizując do udziału w międzynarodowych zespołach badawczych. Możliwość rozliczania pensum pracownika co dwa lata pozwala odpowiednio zaplanować czas na wyjazdy zagraniczne w celu prowadzenia badań i kwerend. Dodatkową motywacją są także przyznawane pracownikom Katedry stypendia: (np. stypendium MNiSW, Charles Wei-hsun Fu Foundation International Society for Chinese Philosophy, Essay Contest in Asian Philosophy: Junior Faculty Award) i finansowe nagrody za szczególne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne.

Na poziomie nie tylko ogólnouczelnianym, ale również na poziomie Katedry pracownicy mogą liczyć na formalno-administracyjne wsparcie w zakresie przygotowywania wniosków o granty badawcze Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a także na ich obsługę administracyjną. Brakuje jednak wsparcia dla działalności naukowej pracowników w ramach Programu Erasmus+ i publikacji prac poza wydawnictwem Uniwersytetu.

Pozytywnym efektem prowadzonej w ramach kierunku polityki kadrowej jest uzyskanie w ostatnich trzech latach stopnia doktora habilitowanego przez 3 pracowników, w przypadku jednej osoby trwa postępowania habilitacyjne. Pracownicy Katedry to zespół specjalistów różnych dziedzin, aktywny w zakresie pozyskiwania grantów (także na aparaturę), motywujący się do działań na rzecz rozwoju studiów, poszukujący nowych obszarów i metod badań kultury, historii, literatury i języków krajów Półwyspu Arabskiego, Japonii i Chin, wprowadzający do studiów uniwersyteckich nowe autorskie programy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kwalifikacje naukowe i dorobek badawczy pracowników w przeważającej mierze odpowiada obszarowi i dziedzinie (nauki humanistyczne), do której został przypisany kierunek i dyscyplinom, do których odnoszą się efekty kształcenia. Kwalifikacje wykładowców na kierunku *kulturoznawstwo* są zatem kompleksowe i różnorodne, zakres i specyfika dorobku naukowego pozostaje w ścisłym związku z tematyką prowadzonych zajęć. Pozwala to na pełną realizację programu kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo* oraz na osiągnięcie przez studentów

zakładanych efektów kształcenia.

Duże i wciąż doskonałe doświadczenie dydaktyczne kadry (szkolenia, warsztaty i kursy zagraniczne) pozwala na stosowanie różnorodnych i nowatorskich metod kształcenia oraz technologii zorientowanych na angażowanie studentów nie tylko w proces kształcenia, ale także w prowadzone w jednostce badania.

Obsada zajęć nie budzi zastrzeżeń, gdyż zajęcia są powierzane wykładowcom, którzy często opracowują swój autorski program kształcenia w ramach prowadzonego przedmiotu, wykorzystując do tego wyniki własnych badań.

Dobór kadry następuje na drodze procedur konkursowych. Jednostka przykłada duże znaczenie do rozwoju i awansu naukowego pracowników, co widać w strukturze kadry (3 nowe habilitacje i 1 w toku). System oceny pracowników, awansów i przyznawania nagród jest przejrzysty. Prowadzona polityka kadrowa motywuje pracowników do podnoszenia swoich kwalifikacji naukowych i dydaktycznych oraz do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostka prowadząca kierunek *kulturoznawstwo* współpracuje z ośrodkami naukowo-badawczymi, instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego, przedstawicielami pracodawców i uczestniczy w programach wspierających absolwentów kierunku na rynku. Wszystkie te doświadczenia są wykorzystywane do doskonalenia programu studiów oraz wpływają dodatnio na możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych dla kierunku *kulturoznawstwo* efektów kształcenia.

Wśród firm z otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego wymienić należy przede wszystkim Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, gdzie studenci mogą odbywać nieobligatoryjne praktyki zawodowe, a informacje zwrotne do opiekunów praktyk ze strony pracodawcy są brane pod uwagę przy profilowaniu programu kształcenia. Natomiast wybór takich firm, jak SIETAR Polska, INGLOT wydaje się mieć mniejszy związek z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku studiów.

Jednostka współpracuje także z krakowskimi szkołami w ramach projektu ogólnouczelnianego *Uniwersytet bliżej Was... oferta dla szkół średnich*, bierze także udział w projekcie *Oblicza dialogu* realizowanym we współpracy z Instytutem Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II. Oba projekty skierowane są do młodzieży szkół średnich i mają na celu poznanie preferencji i zainteresowań przyszłych kandydatów na studia *kulturoznawstwo*, by lepiej do nich dostosować program kształcenia w początkowej fazie studiów.

Katedra Porównawczych Studiów Cywilizacyjnych do modernizacji programu studiów wykorzystuje także wnioski ze współpracy z ośrodkami badawczymi (Facta Ficta, Instytut Muzyki i Tańca) przy organizacji konferencji naukowych. Zdobyta w ten sposób wiedza wpływa na uaktualnianie treści wykładanych przedmiotów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka prowadzi współpracę z ośrodkami naukowo-badawczymi, instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego, przedstawicielami pracodawców i uczestniczy w programach wspierających absolwentów kierunku na rynku. Doświadczenia zdobyte w jej wyniku są wykorzystywane do modernizacji i zmian w programie kształcenia. Współpraca z pracodawcami pozwala na lepsze rozpoznanie rynku pracy i na dostosowanie do jego potrzeb efektów kształcenia zakładanych dla kierunku *kulturoznawstwo*.

Ponadto KPSC włącza się w programy adresowane do uczniów szkół średnich, co pozwala na rozpoznanie potrzeb i zainteresowań przyszłych studentów i odpowiednio do nich można modelować program w początkowej fazie kształcenia.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Władze jednostki wykazują szczególną dbałość o umiejdzynarodowienie procesu kształcenia oraz badań naukowych, a pracownicy i studenci mogą korzystać z bogatej i różnorodnej oferty wyjazdów do ośrodków na całym świecie, w ramach wielu różnych programów, umów i bilateralnych kontaktów, co stwarza właściwe ramy w zakresie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów i kadry. Efektem polityki podnoszącej jakość procesu internacjonalizacji w ramach wsparcia studentów jest oferta nauki języków orientalnych zarówno na specjalności *porównawcze studia cywilizacji*, jak i *buddologia* na I stopniu oraz *porównawcze studia cywilizacji* i *studia nad buddyzmem współczesnym* na II stopniu kształcenia. Student specjalności *porównawcze studia cywilizacji* ma do wyboru język arabski, hindi lub japoński. Student specjalności *buddologia / studia nad buddyzmem współczesnym* wybiera między językiem tybetańskim bądź sanskrytem. W ramach zmiany programu kształcenia zwiększono (zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami studentów) liczbę godzin lektoratów oraz translatorów, które stanowią ważne przygotowanie studenta do rozpoczęcia pracy zawodowej na międzynarodowym rynku pracy, samodzielnego pogłębiania stosunków międzykulturowych oraz niwelują granice językowe między ludźmi. Jednak ZO PKA jednocześnie zauważa, że tego typu pozytywna praktyka, typowa raczej dla studiów filologicznych, odbija się niekorzystnie na programie kulturoznawczym, gdyż znaczna liczba punktów ECTS w ramach przedmiotów do wyboru osiągnana jest w ramach przedmiotów językoznawczych, a nie kulturoznawczych, a kierunek został przypisany tylko do jednej dziedziny i dyscypliny – nauki humanistyczne, kulturoznawstwo.

Należy pozytywnie ocenić fakt, iż jednostka ma podpisanych szereg umów z prestiżowymi uczelniami zagranicznymi (Minzu University of China, Radboud University Nijmegen, Kioto University, Shinshu University, Kobe University, Uniwersytet Karola w Pradze, University of Maryland, New York University, University of Rochester, Universitat de Barcelona oraz inne), które pozwalają na ciągłą wymianę studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej, co przekłada się na rozwój potencjału badawczego poprzez pogłębienie umiejdzynarodowienia badań naukowych. Wyniki tych badań przekładają się na tematykę realizowanych kursów. Ponadto ważnym tego efektem są kursy profesorów wizytujących/profesorów gościnnych w programie studiów w KPSC: *The comparative study of religion: a new approach*; *The Rise of Brahmanism*; *A Philosophical Introduction to Indian Performing Arts*; *Indian Culture as Synthesis of Theatre and Dance Culture according to Natyashastra* (kursy realizowane w ramach program Visiting Professors); *Contemporary Japan in Global Perspective* (kurs w ramach umowy bilateralnej z Kobe University w Japonii); *A comprehensive introduction to the civilization and history of the ancient Egyptians* (kurs w ramach projektu: Społeczeństwo-Technologie-Środowisko). Współpraca z instytucjami partnerskimi przekłada się na doskonalenie procesu kształcenia w ramach ocenianego kierunku, np.: efektem zorganizowanego sympozjum metodologicznego „New Research Perspectives from Japan and Poland” (2016) wspólnie z Kobe University było przeniesienie elementów metodologicznych oraz teoretycznych w opracowanych programach studiów; planowane jest uruchomienie studiów *Christian studies* we współpracy z Minzu Daxue (Chiny).

Katedra Porównawczych Studiów Cywilizacji Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego współpracuje z wieloma zagranicznymi ośrodkami akademickimi, z którymi ma podpisane i realizowane umowy w ramach programu Erasmus+ na kierunku *kulturoznawstwo*. Można stwierdzić, iż wizytowana jednostka, w tym oceniany kierunek, stworzyły swoim studentom i pracownikom sprzyjające warunki uczestnictwa w międzynarodowych programach wymiany / mobilności, w tym głównie w programie Erasmus +. W ocenianym okresie z możliwości tej skorzystało 10 studentów. W ramach programu Erasmus od roku 2007 przyjęto 19 osób, poza tym programem studentów z obcym obywatelstwem było 17. W ramach programu Erasmus byli to studenci pochodzący z Włoch, Hiszpanii, Danii, Belgii, Holandii, Turcji i Danii. Poza programem wymiany Erasmus studiowali na kierunku obywatele Chin, Ukrainy, Austrii, Francji, Stanów Zjednoczonych, Białorusi, Czech i Rosji.

W ocenianym okresie współpraca ma też inne formy:

- granty/projekty naukowe, np. unikatowe granty - Research project DELI (Encyclopedic Dictionary of Literatures of India) ISSUES IN INDIAN PHILOLOGY: Traditions, Editions, Translations/Transfers - Paris, College de France, 2016-obecnie; *Metafizyka światła we współczesnej żydowskiej kulturze i sztuce światła* (2017); *The Place of V-4 Countries in Europe and Japan from the Polish Perspective*, edycja 2016; *The Process of Ideological, Political and Social De-radicalization in the Islamic Republic of Pakistan*; *Identity Formation among Established and Recent Polish Communities around Utica, NY*; *Texts and Studies on East Asian Buddhism from the 16th to 19th Century*.
- organizacja konferencji międzynarodowych wraz z partnerami zagranicznymi, np. "Mnich ubiera się u Prady? Doktrynalne i moralne kontrowersje w buddyzmie i wokół buddyzmu" 11-13.12.2015, Kraków; *Greco-Roman Cities at the Crossroads of Cultures*, 17-18.09.2015, Wrocław; *Symposium polsko-japońskie „Nowe perspektywy badawcze w Polsce i Japonii"*, 17.05.2016, Kraków; *Imaginatio et actio. Wyobrażenia w tradycjach ezoterycznych*, 20-21.10.2016, Kraków, 6th Cracow Maya Conference, 16.02-19.02.2017, Kraków, II International Conference: *Mythical Cosmos. Creation of the World*, 16-17.03.2017 Kraków; 2 konferencja demonologiczna: *Zbaw nas ode złego. Zwyczaje i akcesoria apotropaiczne w cywilizacjach świata*, 5-7.05.2017, Kraków; *Feast as a Mirror of Social and Cultural Changes* 28-30.09.2017, Kraków; *Re-Writing Dance Modernism*, 21-22.09.2018, Kraków;
- wspólne badania i publikacje wydane poza granicami Polski, umożliwiające współtworzenie przestrzeni publikacyjnej (czasopism naukowych) i intensyfikację wymiany doświadczeń naukowo-badawczych z zagranicznym środowiskiem naukowym. Przy Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacji afiliowane są dwa czasopisma naukowe: *The Polish Journal of the Arts and Culture. New Series* oraz *Magazyn antropologiczno-społeczno-kulturowy „Maska"*. Czasopisma te regularnie przygotowują tomy w języku angielskim, współpracują z zagranicznymi autorami, recenzentami i redaktorami oraz posiadają Rady Naukowe, w których ponad 50% stanowią reprezentanci zagranicznych ośrodków naukowych. Czasopismo "The Polish Journal of the Arts and Culture. New Series" jest ponadto indeksowane w uznanych międzynarodowych bazach danych, m.in. ICI Journals Master List, ERIH Plus). Pracownicy jednostki przygotowują także tomy monograficzne o zasięgu międzynarodowym, we współpracy z naukowcami z zagranicznych uczelni i ośrodków naukowych. Są to między innymi: *Seria „Bezkręsy kultury"* wydawana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego i Katedrę Porównawczych Studiów Cywilizacji. W chwili obecnej złożono dwie publikacje w języku angielskim;

- zagraniczne wyjazdy i wizyty studyjne studentów: wyjazd naukowy do Pragi (Uniwersytet Karola, Biblioteka Narodowa, Obserwatorium Astronomiczne), 2017; wyjazd konferencyjny, Paryż, 2017; wyjazd naukowo-badawczy do Indii i Nepalu; wyjazdy do Japonii w ramach wymiany bilateralnej (2 osoby, Uniwersytet w Kobe, Uniwersytet Waseda), jednak mała liczba studentów korzysta z tych wyjazdów.
- członkostwo kadry naukowo-dydaktycznej w międzynarodowych gremiach (radach naukowych czasopism/wydawnictw; radach naukowych konferencji; stowarzyszeniach, organizacjach itp.) - ISORECEA (International Study of Religion in Eastern and Central Europe Association); SIEF (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore); Society for Intercultural Education Training and Research (filia w Polsce); Council for Research in Values and Philosophy (siedziba: Uniwersytety w Waszyngtonie i Pekinie); International Association of Buddhist Universities; HAU Network of Ethnographic Theory; European Academy of Religion oraz Associazione Biblica Italiana; European Association for South Asian Archaeology and Art;
- wykłady gościnne profesorów z instytucji partnerskich: Katedra Porównawczych Studiów Cywilizacji regularnie zaprasza specjalistów z zagranicznych ośrodków naukowych na wykłady gościnne oraz organizuje spotkania z przedstawicielami instytucji naukowych i kulturalnych: Jadavpur University (Indie), Ligmincha International (USA), Chicago Zoroastrian Association (USA), Wydawnictwo ekonomiczno-promocyjne "Investors Today", dziennik anglojęzyczny "The Jordan Times", agencja "The Jordan News Agency - Petra" (Jordania), Kobe University (Japonia), Comenius University Bratislava (Słowacja), Hugo Valentin Centre (Szwecja), Univeristy of Calcutta (Indie), Minzu University of China (Chiny), Kobe University (Japonia).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na podstawie dokumentów przedstawionych przez wizytowaną jednostkę i przeprowadzonych rozmów z władzami Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Zespół Oceniający PKA stwierdził, że na kierunku *kulturoznawstwo* prowadzona jest polityka wspierająca internacjonalizację zarówno procesu dydaktycznego, jak i współpracy naukowo-badawczej kadry prowadzącej zajęcia. Jest ona ściśle związana z obszarami, dziedzinami i dyscyplinami, na których zostały osadzone efekty kształcenia kierunku *kulturoznawstwo*. Na ocenianym kierunku nie tylko jest prowadzona intensywna współpraca z instytucjami partnerskimi, udaje się również wykorzystywać wyniki tej współpracy w realizacji i doskonaleniu programu kształcenia. Jednostka implementuje podstawowe założenia procesu internacjonalizacji kształcenia na wysokim poziomie, wspiera międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich.

Do mocnych stron należy zaliczyć to, iż efekty współpracy międzynarodowej są widoczne w wydawaniu wspólnych publikacji naukowych, w organizowaniu i uczestnictwie w międzynarodowych konferencjach naukowych, podczas których poszczególni partnerzy prezentują wyniki badań prowadzonych podczas realizacji projektów międzynarodowych oraz zdobytą wiedzę i jej implementacje praktyczne. Efektem rozbudowanych kontaktów kadry naukowo-dydaktycznej z zagranicznymi partnerami jest również jej uczestnictwo w radach naukowych i redakcjach czasopism międzynarodowych.

Mocną stroną umiędzynarodowienia programu kształcenia jest oferta zajęć w językach obcych. Jednostka prowadzi zajęcia ogólnouczelniane w językach obcych dla studentów obcokrajowców programu Erasmus+, na które mogą uczęszczać również studenci ocenianego kierunku. Poziom

współpracy międzynarodowej podnoszą niewątpliwie wykłady międzynarodowych ekspertów przybywających na wykłady gościnne (także visiting professor).

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Katedra ma do dyspozycji 19 pomieszczeń, 9 gabinetów dla pracowników oraz 8 sal, w których mogą odbywać się zajęcia konwersatoryjne, wykłady i seminaria (w większości od 18 do 35 miejsc). Wszystkie sale dydaktycznych i pomieszczenia pracowników wyposażone są w sprzęt komputerowy, niezbędny w odtwarzaniu materiałów audiowizualnych, w 5 salach zainstalowany jest na stałe projektor multimedialny, umożliwiający zarówno uruchamianie prezentacji, projekcję filmów, jak i korzystanie ze specjalistycznego oprogramowania (aplikacje do nauki języków obcych, dostęp do zdigitalizowanych tekstów źródłowych oraz słowników), w 4 dodatkowo znajdują się nowoczesne tablice multimedialne, wykorzystywane zwłaszcza na zajęciach z języków obcych, także do nauki kaligrafii. Katedra dysponuje tylko 1 dużą salą wykładową (na około 90 miejsc). Dla pierwszego, bardzo liczego w pierwszym semestrze rocznika, zajęcia planowane są w dodatkowej auli, znajdującej się w budynku będącym siedzibą Katedry, która jednak nie jest jej jedynym dysponentem.

Na wyposażeniu katedry znajduje się także cyfrowy sprzęt do rejestracji audiowizualnej (dyktafony, aparaty fotograficzne, kamery) przydatny w prowadzeniu badań terenowych.

Dwa dodatkowe, małe pomieszczenia, oddane są do dyspozycji studentom, w jednym mieści się redakcja czasopisma „Maska”, drugie studenci mogą wykorzystywać do pracy własnej, na spotkania, warsztaty organizowane poza zajęciami.

Liczba i wielkość sal jest odpowiednia do realizacji procesu kształcenia. Wyposażenie techniczne i komputerowe, nad którego sprawnością i sposobem wykorzystania czuwa wyznaczony do tych zadań pracownik Katedry, jest zadowalające i dostosowane do procesu dydaktycznego. Mimo systematycznej kontroli sprzętu, mniej uwagi poświęca się wyposażeniu sal w odpowiednie wyposażenie standardowe. Stare ławki i krzesła są niewygodne, co obniża komfort siedzenia w nich przez kilka godzin trwania zajęć.

Na terenie Uczelni i w budynku Collegium Broscanium znajdują się punkty dostępu do uniwersyteckiej sieci bezprzewodowej i oprogramowania przydatnego w czasie studiowania i w prowadzeniu działalności naukowej. Technologię informacyjno-komunikacyjną wykorzystuje się w procesie kształcenia, choć zajęcia e-learningowe prowadzi się w niewielkim zakresie.

Pracownicy i studenci katedry mają możliwość dostępu do materiałów zajęciowych znajdujących się na platformie Pegaz na wewnętrznym serwerze Instytutu, która pozwala na tworzenie zakładek dla prowadzących zajęcia i jest wykorzystywana do realizacji ćwiczeń interaktywnych w ramach prac domowych, a także do archiwizacji i udostępniania materiałów dodatkowych (audio, video, etc.), arkuszy oceny, formularzy ankiet. Aktualności, elektroniczny indeks, plany studiów i rozkłady zajęć są udostępniane w uczelnianym systemie USOS.

Wyposażenie techniczne sal dydaktycznych jest w pełni nowoczesne i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, w tym

w szczególności w zakresie przygotowania do badań naukowych na studiach II stopnia. Baza dydaktyczno-naukowa spełnia też wymogi przepisów BHP.

W budynku, mimo utrudnień wynikających z jego zabytkowego charakteru, postarano się o rozwiązania ułatwiające dostęp dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, zwłaszcza poruszających się na wózkach inwalidzkich (podjazdy, winda, odpowiednia toaleta). Znajduje się w nim również kącik dla rodziców z dzieckiem i miejsce na przewijak. Podobnie jednak jak w przypadku pomieszczeń sanitarnych, stan tych pomieszczeń jest poniżej standardów higienicznych.

7.2.

Katedra, choć nie dysponuje własną biblioteką, ma na wyposażeniu bogaty, skatalogowany przy użyciu platformy librarything.com, księgozbiór liczący około 1000 pozycji z szerokiego zakresu tematycznego, odpowiadającego prowadzonym studiom. Wśród książek znajdują się zarówno opracowania akademickie świętych tekstów poszczególnych religii świata, jak również pozyskane z University (MCU) w Królestwie Tajlandii opracowany kanon tekstów buddyjskich. Studenci kierunku *kulturoznawstwo* mogą korzystać z tych zasobów za porozumieniem z pracownikami. Mają również szeroki dostęp do innych instytucyjnych bibliotek zlokalizowanych w Collegium Broscianum: biblioteki Instytutu Filozofii, Socjologii oraz Religioznawstwa. Mogą także korzystać z bogatych zasobów Biblioteki Jagiellońskiej, a także z sieci extranetu umożliwiającej dostęp do międzynarodowych elektronicznych baz czasopism i książek subskrybowanych przez Uniwersytet Jagielloński (m.in. JSTOR, De Gruyter Online Journals czy Proquest Central). Studenci KPSC mogą korzystać także z licznych platform zdalnego nauczania funkcjonujących w Uniwersytecie Jagiellońskim, w szczególności platformy Pegaz, przy użyciu której prowadzący zapewniają studentom niezbędne do realizacji zajęć materiały.

Studenci kierunku *kulturoznawstwo* mają zapewnioną dostępność do zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych, w tym w szczególności dostępność do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach przedmiotów. Publikacje zalecane do zajęć są aktualne. Zakres tematyczny oraz zasięg językowy zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych jest dostosowany do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku, w tym w szczególności mających na celu osiągnięcie przez studentów przygotowania do prowadzenia badań na studiach I stopnia, lub zapewnienie udziału w badaniach na studiach II stopnia.

7.3.

Większość sal wyposażona jest w bardzo dobrą aparaturę multimedialną, pozyskaną dzięki grantom i aktywności pracowników Katedry. Remontu wymagają jednak pomieszczenia sanitarne i pomieszczenia dla matek z dzieckiem, odbiegające od przyjętych standardów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Baza dydaktyczna i naukowa, jaką dysponuje jednostka prowadząca kierunek *kulturoznawstwo*, jest w pełni dostosowana do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia i umożliwia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzenia badań bądź zapewnienia udziału w badaniach. Przestrzeń w siedzibie jednostki, w której prowadzone są wszystkie zajęcia, jest dobrze dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (podjazdy, windy, toalety). Pozwala to tej grupie studentów na pełny udział w procesie dydaktycznym.

Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych i gabinetów pracowników w sprzęt komputerowy jest odpowiednie do potrzeb dydaktycznych i badawczych, jednostka posiada projektory

multimedialne i tablice multimedialne, które są zainstalowane w salach dydaktycznych i wykorzystywane w procesie kształcenia.

Wielkość bazy dydaktycznej jest odpowiednia do liczby studentów na poszczególnych latach, jedynie na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia, kiedy rekrutuje się ponad stu kandydatów, jednostka korzysta ze wspólnej dla kilku kierunków auli. Baza dydaktyczna spełnia wymogi przepisów BHP.

W budynku dostępne są bezprzewodowe łącza internetowe. Jednostka posiada własną bibliotekę liczącą ok. 1000 książek specjalistycznych, z których korzystają pracownicy, a za ich zgodą także studenci. Studenci mogą korzystać z bogatych zasobów Biblioteki Jagiellońskiej, a także z sieci extranetu umożliwiającej dostęp do międzynarodowych elektronicznych baz czasopism i książek subskrybowanych przez Uniwersytet Jagielloński (m.in. JSTOR, De Gruyter Online Journals czy Proquest Central), z licznych platform zdalnego nauczania funkcjonujących w Uniwersytecie Jagiellońskim, w szczególności platformy Pegaz, przy użyciu której prowadzący zapewniają studentom niezbędne do realizacji zajęć materiały.

O ile wyznaczony pracownik Katedry systematycznie prowadzi monitoring sprzętu komputerowego i oprogramowania, które działają bez zarzutu i są nieustannie monitorowane, o tyle pomieszczenia sanitarne wydają się obiektami z minionej epoki, nie tylko nie są modernizowane, ale sprawiają wrażenie, że nie spełniają podstawowych norm higieny.

Zalecenia

1. Zadbać o remont pomieszczeń sanitarnych i miejsc szczególnego przeznaczenia dla matek z dzieckiem.
2. W niektórych salach dydaktycznych należy wymienić krzesła i stoliki na nowe i wygodne meble biurowe.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

W opinii studentów kierunku *kulturoznawstwo*, wyrażonej podczas spotkania z ZO PKA, system opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia funkcjonuje dobrze. Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów w czasie wyznaczonych, regularnych konsultacji oraz w dodatkowych, umówionych indywidualnie lub przez pocztę elektroniczną terminach. Pełna informacja dotycząca godzin konsultacji jest dostępna na stronie internetowej. Opiekę nad studentami sprawują dodatkowo opiekunowie lat studiów oraz opiekunowie prac dyplomowych. Kierownik Katedry Porównawczych Studiów Cywilizacji również pozostaje w stałym kontakcie ze studentami – w ramach swoich dyżurów pełniących w dziekanacie oferuje pomoc w sprawach związanych z przebiegiem studiów i pomocą materialną. W opinii studentów, nastawienie wszystkich nauczycieli akademickich jest życzliwe, a relacja student-nauczyciel przebiega na zasadach partnerskich, co jest wyraźnym wykładnikiem stylu kształcenia zorientowanego na ucznia (student-centered learning, SCL). Dodatkowo, w latach 2017 i 2018 odbyły się wyjazdy integracyjne dla chętnych studentów. Ich celem były: prezentacja zainteresowań badawczych studentów oraz stworzenie planów na kolejne lata studiów.

Studenci mają możliwość indywidualizacji ścieżki kształcenia dzięki określonym Regulaminem Studiów możliwościom kształcenia wg „Indywidualnego Planu Studiów” lub wg „Indywidualnego Programu Studiów”.

Opieka i wsparcie ze strony pracowników administracyjnych są w opinii studentów bardzo dobre – obsługa w zakresie toku studiów zapewniana jest kompetentnie i skutecznie. Pracowników kadry wspierającej KPSC UJ cechuje wysoka kultura osobista i gotowość niesienia pomocy w rozwiązywaniu problemów studenta. Pracownicy administracyjni dostępni są również telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. Godziny urzędowania, numery telefonów i adresy e-mail dostępne są na stronie internetowej. Studenci stwierdzili, że czas pracy dziekanatu jest dla nich dogodny.

Kwestią opieki i wsparcia studentów z niepełnosprawnością na UJ zajmuje się Dział ds. Osób Niepełnosprawnych, którego pracownicy świadczą wielostronną opiekę nad studentami z niepełnosprawnościami, zarówno pod względem naukowym, jak i w codziennym życiu akademickim. Do zadań Działu ds. Osób Niepełnosprawnych należy monitorowanie aktywności dydaktycznej studentów z niepełnosprawnością (np. konsultacje z nauczycielami, pomoc w rozwiązywaniu problemów) oraz dobór odpowiednich form wsparcia edukacyjnego, dostosowanych do indywidualnych potrzeb związanych z niepełnosprawnością oraz do specyfiki studiowanego kierunku (np. adaptacja materiałów dydaktycznych i form zaliczeń, organizacja dostosowanych do studenta zajęć językowych lub wychowania fizycznego). Zaznaczenia wymaga fakt, że wsparcie i opieka Działu ds. Osób Niepełnosprawnych przeznaczone jest nie tylko dla studentów z wydanym orzeczeniem o niepełnosprawności, ale również dla tych wszystkich, którzy takiego wsparcia potrzebują (studenci przewlekłe chorujący, nieposiadający orzeczenia o niepełnosprawności; studenci, u których nagła choroba lub wypadek spowodowały czasową niezdolność do pełnego uczestnictwa w zajęciach). W roku akademickim 2018/2019 na kierunku *kulturoznawstwo* kształciło się 4 studentów z niepełnosprawnością (2 ze stopniem lekkim i 2 ze stopniem umiarkowanym).

Dodatkowo, w ramach ogólnouczelnianych inicjatyw studenci mają możliwość korzystania z opieki i wsparcia w ramach bezpłatnych inicjatyw: „Bezpieczny student” (pomoc w kwestiach dyskryminacji i przemocy) oraz „Stacja Konstelacja” (pomoc psychoterapeuty).

Pomoc materialna dla studentów prowadzona jest w formie stypendiów: socjalnego i socjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz w formie zapomogi. Studenci wyróżniający się wynikami w nauce mogą skorzystać ze stypendium Rektora dla najlepszych studentów, którego kryteria przyznawania ustalane są jednolicie dla całej Uczelni. W opinii studentów wizytowanego kierunku, wyrażonej podczas spotkania z ZO, regulaminy stypendialne spełniają zasady przejrzystości i sprawiedliwości. Pełna informacja odnośnie harmonogramu oraz wymogów formalnych dotyczących stypendiów jest ogólnodostępna na stronie internetowej lub u pracowników administracyjnych. Studenci mogą również skorzystać ze stypendiów oferowanych przez Fundację Studentów i Absolwentów UJ "Bratniak".

Organy samorządu studenckiego działają na UJ na poziomach: centralnym oraz wydziałowych. Podczas spotkania z ekspertem ZO PKA przedstawiciele samorządu studenckiego poinformowali, że warunki samorządności studenckiej są zapewnione w każdym zakresie i nie ma w tej kwestii żadnych zastrzeżeń. Studenci mają zapewniony udział w organach kolegialnych KPSC, Wydziału Filozoficznego i UJ. Informowanie studentów o działalności samorządu odbywa się głównie przez serwisy społecznościowe i stronę internetową.

Studenci kierunku *kulturoznawstwo* w KPSZ UJ mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań przez uczestnictwo w pracach kół naukowych: Kole Naukowym Porównawczych Studiów Cywilizacji oraz Kole Naukowym „Około”, których działalność obejmuje współorganizację

konferencji naukowych, wykładów otwartych, wyjazdów, prelekcji oraz szkoleń. Praca w kołach naukowych umożliwia studentom zdobycie dodatkowej wiedzy oraz umiejętności związanych z prowadzeniem badań, przygotowaniem publikacji z zakresu nauk o kulturze. Władze Wydziału i Katedry chętnie wspierają organizacyjnie i finansowo wszelkiego rodzaju działalność w tym zakresie. Na wyłączny użytek kół naukowych działających w KPSC zostały oddane dwa pomieszczenia, które mogą być wykorzystywane przez studentów (w celu organizacji spotkań, wykładów, warsztatów itp.) niezależnie od harmonogramu zajęć w salach dydaktycznych. Studenci *kulturoznawstwa* w ramach działalności naukowej mają możliwość współtworzenia afiliowanego przy jednostce czasopisma naukowego „MASKA” (punktacja MNiSW: 7).

Biuro Karier UJ udziela studentom wsparcia w kwestiach związanych z wejściem na rynek pracy i rozwojem kariery zawodowej. Istnieje możliwość skorzystania z usług doradztwa zawodowego, uczestniczenia w licznych warsztatach, szkoleniach i seminariach, wzięcia udziału w spotkaniach z pracodawcami, czy też przeglądu aktualnych ofert pracy lub praktyk i staży. Dwukrotnie w każdym roku akademickim organizowane są targi pracy. Jednym z priorytetów Biura Karier UJ jest prowadzony od 2016 Projekt Mentoringowy. Do współpracy przy jego realizacji zapraszani są absolwenci UJ, legitymujący się co najmniej 5-letnim doświadczeniem zawodowym, którzy mogliby podzielić się swoją wiedzą z obecnymi studentami. W ramach Projektu odbywają się wykłady, szkolenia, warsztaty, webinaria i konsultacje indywidualne. Jego celami są: przekazanie wiedzy teoretycznej związanej z rynkiem pracy oraz praktycznych informacji i porad pomocnych dla osób wchodzących dopiero na ten rynek. Informowanie studentów o działalności Biura Karier odbywa się głównie przez stronę internetową i serwisy społecznościowe. W opinii studentów, wyrażonej podczas rozmowy z ekspertem ZO PKA, działalność Biura Karier UJ została oceniona dobrze. Studenci *kulturoznawstwa* chętnie korzystają z jego pomocy, ponieważ chcą ułatwić sobie wejście na rynek pracy po ukończeniu studiów. Dodatkowo, Biuro Karier prowadzi elektroniczną ankietyzację losów absolwentów.

Studenci *kulturoznawstwa* mają możliwość korzystania z wyjazdów zagranicznych na studia lub praktyki w ramach programu Erasmus+ oraz innych umów bilateralnych. W opinii studentów, oferta wyjazdów jest bogata, są oni szczególnie zainteresowani wyjazdami do Azji. Sprawami związanymi z wyjazdami zagranicznymi w KPSC zajmuje się koordynator programu Erasmus+. Podczas wizytacji pracownik ten wykazał się niewielką wiedzą w zakresie międzynarodowej mobilności studenckiej, gdyż jego rola ogranicza się do podpisywania dokumentów. Niezbędne wsparcie w zakresie organizacji wyjazdów studentom oferuje jednostka ogólnouczelniana, Dział Obsługi Studentów Zagranicznych. Pełna informacja odnośnie terminów i wymogów formalnych dotyczących wyjazdów dostępna jest na stronie internetowej.

8.2.

System zgłaszania oraz rozpatrywania skarg i wniosków studentów działa w ich opinii dobrze. Skargi i wnioski mogą być przekazywane osobiście, e-mailowo lub telefonicznie odpowiednim osobom – zwykle są to pracownicy związani z daną sytuacją. W sytuacjach problematycznych i konfliktowych studenci mogą również zwrócić się do Kierownika Katedry oraz Władz Rektorskich. Podczas rozmowy z ekspertem ZO, studenci poinformowali, że sporadycznie mają skargi lub wnioski, a wszystkie problemy są rozwiązywane na bieżąco.

Doskonaleniu systemu wspierania i motywowania studentów służy system ankietyzacji studentów. Studenci kierunku *kulturoznawstwo* są świadomi roli ankietyzacji. Raporty z badań ankietowych są podawane do publicznej informacji (dostęp na stronie internetowej po podaniu hasła), jednak studenci przyznali podczas spotkania z ekspertem ZO, że nie interesują się tą kwestią.

W roku akademickim 2016/2017 przeprowadzono w KPSC dodatkowe wewnętrzne badania ankietowe: "Profil studenta KPSC" oraz "Komunikacja i informacja w KPSC", które umożliwiły diagnozę potrzeb, oczekiwań i sugestii studentów zarówno w kwestii programu studiów, jak i ich organizacji oraz systemu opieki i wsparcia. Ankiety zostały zaprojektowane i przeprowadzone przy współpracy studentów *kulturoznawstwa* (w ramach zajęć „Metody badań społecznych”).

Biuro Karier UJ prowadzi elektronicznie badanie: Monitorowanie Losów Absolwentów. Biorą w nim udział osoby, które wyraziły na to zgodę przy rozliczaniu karty obiegowej po zakończeniu studiów. Raporty końcowe opracowywane na podstawie badań przez Biuro Karier przekazywane są władzom Uczelni, Wydziału oraz na życzenie – kierownikom innych jednostek, w tym KPSC. W ankiecie brak jest pytań odnoszących się bezpośrednio do oceny systemu opieki nad studentami oraz wsparcia w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia.

Wsparcie i opieka świadczone przez Biuro Karier doskonalone są przez ankiety wypełniane przez studentów po skorzystaniu z oferowanych szkoleń, warsztatów, programu mentoringowego czy po udziale w targach pracy. Wnioski z ankietyzacji wykorzystywane są do poszerzania i dostosowywania oferty Biura Karier do potrzeb studentów.

Ewaluację własnej działalności prowadzi także Dział ds. Osób Niepełnosprawnych. Studenci korzystający z różnych form pomocy są zobowiązani po każdym semestrze do oceny uzyskanego wsparcia. Wyniki tego badania wykorzystywane są do monitorowania efektów oraz udoskonalania sposobu funkcjonowania i oferty Działu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

KPSC w pełni udziela studentom opieki oraz wsparcia w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia na kierunku *kulturoznawstwo*. Studenci otrzymują adekwatne do ich potrzeb wsparcie dydaktyczne, naukowe i materialne z uwzględnieniem zasady równego i sprawiedliwego dostępu. Istnieją sformalizowane możliwości indywidualizacji procesu kształcenia oraz dodatkowego rozwoju swoich zainteresowań przez działalność w kołach naukowych, które są wspierane przez Uczelnię i Katedrę. Mocnymi stronami w zakresie kryterium 8. są: kompleksowa opieka nad studentami z niepełnosprawnościami, umożliwienie studentom rozwoju przez aktywność w kołach naukowych oraz unikalny w skali kraju program mentoringowy prowadzony przez Biuro Karier.

System zgłaszania oraz rozpatrywania skarg i wniosków studentów prowadzony jest w odniesieniu do wszystkich sfer funkcjonowania kierunku i Wydziału. Uczelnia i Katedra nieustannie starają się podnosić jakość opieki nad studentami oraz wsparcia w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia. Ewaluacja każdej formy działalności wspierającej studentów w procesie kształcenia przyczynia się do ustawicznego doskonalenia form opieki i wsparcia oraz rozbudowywania oferowanych studentom rozwiązań.

Dobre praktyki

1. Wsparcie i opieka Działu ds. Osób Niepełnosprawnych przeznaczone jest nie tylko dla studentów z wydanym orzeczeniem o niepełnosprawności, ale również dla wszystkich tych, którzy takiego wsparcia potrzebują (np. w sytuacji kryzysu zdrowotnego).
2. Możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy w kwestiach dyskryminacji i przemocy („Bezpieczny student”) oraz dostęp do bezpłatnych porad psychoterapeuty („Stacja Konstelacja”).

3. Projekt Mentoringowy – inicjatywa prowadzona przez Biuro Karier UJ, której celem jest budowanie relacji między studentami a absolwentami, którzy odnieśli sukces na rynku pracy.

Zalecenia

1. Zaleca się cykliczne przeprowadzanie przez KPSC wewnętrznej ankietyzacji służącej doskonaleniu jakości w postaci zrealizowanych w roku akademickim 2016/2017 badań „Profil studenta KPSC” oraz „Komunikacja i informacja w KPSC”.
 2. Zaleca się poszerzenie badania Monitorowanie Losów Absolwentów o dodatkowe pytanie dotyczące systemu opieki i wsparcia nad studentami w procesie kształcenia.
 3. Zaleca się poszerzenie roli koordynatora wyjazdów studenckich w KPSC, tak aby osoba ta aktywizowała studentów w tym zakresie, pomagała w przygotowaniu formalności oraz ewaluowała kwestię mobilności studenckiej na poziomie Katedry.
- 5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny**

W wyniku ostatniej oceny PKA (ocena instytucjonalna) nie sformułowano zaleceń odnoszących się do kierunku *kulturoznawstwo*.

